

2019. gada februāris Nr. 1 (215)

Kultūras ziņas

Degumnieku tautas namā
8. martā plkst. 19:00
liriska komēdija
pēc Aivas Birbeles motīviem
„Mīli mani”

Lomās Gunta Virkava un
Zigurds Neimanis
Piedāvā: Jaunais Muzikālais
Teātris. Ieeja: EUR 5,00

Degumnieku multifunkcionālā centra

„13. km”

darba laiks

P	9.00 – 12.00	12.00 – 18.00
O	14.00 – 18.00	
T	9.00 – 12.00	12.00 – 18.00
C	brīvs	
P	13.00 – 18.00	
S	15.00 – 18.00	
Sv	brīvs	

Laipni aicināti visi piedalīties centra
rikotajos pasākumos, sekojot līdzī informā-
cijai internetā un uz aфиsu dēļiem, kā arī gai-
dām jūsu idejas centra tālākai attīstībai.

Dace Kalniņa

Prieks, lasītāj, Tevi uzrunāt jaunajā gadā!

Tik balta ziema, kā šogad sen nav bijusi. Kā vienmēr, kāds par to priecājās un kāds par to dusmojas, bet vēl kādam ir pilnīgi vienalga, jo ir savas bēdas, problēmas vai gluži pretēji – prieki. Šis laika posms sakritis ar raženu pašdarbnieku kolektīvu apaļām jubilejām. Ansamblis „Harmonija” nosvinēja 15. gadadienu, „Orhidejas” apaļos 10 un nu arī amatierteātris „Cits modelis” pusaudža 15!

Notikumi nāk un iet, skrien garām kā steidzīgi ļaudis, vai katru vari apstādināt, vai katram pajautāt, kā tad bija un kā ir?

Nesen mazā meita man jautā: „Kas tas par krēmu?” Atbildu – roku krēms. Saņemu atbildi – zinu, bet, kas tur iekšā? Jā, tā tik tiešām ir, ka daudzas lietas un produktus pazīstam virspusēji, bet, kas tur iekšā? Labi zinām, ka maizīte top no miltiem, cukura, sāls un ūdens, bet palasi vien produkta etiķeti! Vai arī tu, lasītāj, esi pamanījis, ka tagad tomēr cilvēki vairāk domā par to, ko liek savai ģimenei uz galda? Par tādu kā modes lietu kļuvusi arī bioloģisko produktu lietošana. Es teiktu, ļoti laba mode, kam sekot. Un vēl, pie šī paša nevaru nepadalīties ar nesen iepazītu ideoloģiju, vai pat dzīves veidu – zero waste (dzīve bez atkritumiem). Tā dīvaini izklausās, vai ne? Bet tas ir kaut kas, es teiktu, interesants, domāšanu rosinošs. Kā mēs visi zinām, katrs produkts veikalā ir iepakots, bet pamēģini izdomāt, kā produktus iegādāties un lietot tā, lai aiz tevis nepaliktu atkritumu kalni. Nu, piemēram, daudzus produktus vari mājās pagatavot pats. Galvaspilsētā aktuāli kļuvuši veikalī, kur var iegādāties produktus bez iepakojuma vai savos maisiņos un burkā. Es domāju, ka vismaz katrs ar savu auduma maisiņu doties uz veikalu jau nu var. Bet, ja tevi ieinteresēja dzīve bez atkritumiem, noteikti par to vari izlasīt internetā un presē. Iedzīvotāji man lūdz, lai aicinu arī Ošupes pagasta iedzīvotājus būt apdomīgākiem, lietojot atkritumu konteinerus. Ir tik patīkami, ka beidzot arī mēs varam izmest nevajadzīgo stikla taru tam paredzētā konteinerā bez maksas. Bet, izrādās, ir arī tādi cilvēki, kam ir grūti aiziet dažus metrus tālāk un stiklu iemest tam domātajā tvertnē. Patiesībā smieklīgi – met tur, kur pašam dārgāk jāmaksā. Tiešām domā, ka tas jau neko nemaina – maksās visi? Kā tev šķiet, lasītāj? Laukos gan gribētos piebilst, ka ar atkritumu šķirošanu ir vienkāršāk, ir komposta kaudze, kur metam organiskos atkritumus un daudz pārtikas produkti tiek ražoti mājās, kas ir bez iepakojuma, tas patiešām priecē.

Nesen jaukā „Klānu vestis” kolektīvā runājām, ka vienmēr mēģinām raktīt par zināmiem cilvēkiem. Cilvēkiem, kas labi darbu darījuši, kas daudziem pazīstami, bet šogad pamēģināsim meklēt un atrast cilvēkus – pērlītes, kas ikdienā dara savu darbu, skaļi nerunā par saviem hobijiem un varbūt ir vienkārši labi cilvēki. Mūsu pagastā nav daudz iedzīvotāju, gribas, lai katram ir iespēja izteikties.

Dace Kalniņa

Paziņojums par tarifa projektu

AS „MADONAS ŪDENS” ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifa projekts Madonas pilsētā, Lazdonas, Ļaudonas, Dzelzavas, Sarkaņu, Liezēres, Ošupes, Praulienas, Barkavas, Aronas pagastos Madonas novadā.

Akciju Sabiedrība „MADONAS ŪDENS”, vienotais reģistrācijas numurs 4713001173, juridiskā adrese – Raiņa iela 54, Madonā, Madonas novads, 2018. gada 11. decembrī Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai iesniedza ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu tarifa projektu, kas ir aprēķināts saskaņā ar ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku.

Piedāvātais tarifs varētu stāties spēkā ar 2019. gada 1. jūliju. Spēkā esošā tarifa izmaiņas ir saistītas ar darbības zonas plašināšanos.

Iepazīties ar tarifa projektā ietvertu vispārpieejamo informāciju, kā arī sniegt savus priekšlikumus un ieteikumus

Sabiedrisko pakalpojumu veids	Spēkā esošais tarifs * (bez PVN)	Piedāvātais tarifs (bez PVN)	Tarifa palielinājums/ samazinājums * (%).
Teritorija: Madona, Lazdonas pagasts., daļa Praulienas pagasta, Sarkaņu pagasts, Liezēres pagasts, Ošupes pagasts			
Ūdensapgāde	1,20	1,18	-1,67%
Kanalizācija	1,48	1,48	0,00%

par ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu tarifa projektu lietotājs var AS „MADONAS ŪDENS” telpās Raiņa ielā 54, Madonā, Madonas novadā, darba laikā no 8.00 līdz 12.30 un 13.00 līdz 16.30, iepriekš sazinoties ar galveno grāmatvedi Inģūnu Kreicbergu, telefona Nr. 64807072 vai 26563735.

Priekšlikumus un ieteikumus par tarifa projektu rakstveidā vai elektroniski var iesniegt AS „MADONAS ŪDENS”, Raiņa ielā 54, Madonā, Madonas novadā, LV-

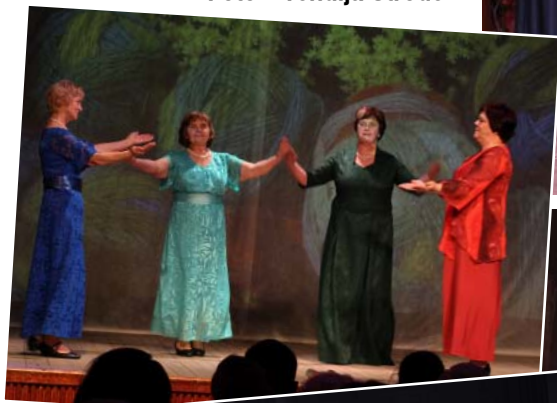
4801, elektroniskā pasta adrese: info@madonasudens.lv, kā arī Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai Rīgā, Ūnijas ielā 45, faksa Nr. 67097277, elektroniskā pasta adrese: sprk@sprk.gov.lv, 20 dienu laikā no šī paziņojuma publicēšanas oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis”.

Guntars Dambenijs,
AS „MADONAS ŪDENS”
valdes priekšsēdētājs

Orhidejām 10!

Vēl aizgājušajā gadā, 15. decembrī, „Orhidejas” svinēja savu apaļo desmit gadu jubileju. Paldies viņām par lielo entuziasmu un ieguldīto darbu. Prieks, ka mums pagastā ir tik stipras sievietes, kas savus ikdienas darbu pakārto vaļaspriekam – dejai. Lai vienmēr raits dejas solis un sirdī prieks!

Dace Kalniņa
Foto – Vendija Strode

Amatierteātris „Cits modelis” jauc 15 gadu jubilejas kokteili

9. februārī Degumnieku tautas nams bija pilns ar skatītājiem un arī aktieriem, jo šajā dienā amatierteātris visus bija aicinājis kopā atzīmēt savu skaisto dzimšanas dienu. Aktieri skatītājus centās lutināt ar skečiem, kas nesen iestudēti un vēl nekur līdz šim nebija rādīti. Kā jau dzimšanas dienā, netrūka ne laba vēlējumu, ne apsveicēju, ne ziedu. Bet svarīgākais atalgojums aktieriem tomēr ir un paliek jūsu smieklī, aplausi un labie vārdi. Kā reiz teicis aktieris G. Āboliņš: „amatieri ir viena stipra tauta, viņus neiznīcinās pat tas, ka valsts viņiem nepiešķirs naudu. Aktieri tāpat ies un spēlēs, jo viņiem tas patīk.”

Dace Kalniņa

Foto – Vendija Strode

Foto: Vendija S

Nevajag meklēt laimes lāci

Pagājušā gada 16. novembrī, svinīgajā koncertā, tautas namā tika nominēti pagasta cilvēki par paveikto darbu. Viena no nominācijām bija meža balva, kuru pasniedz pagasta mežzine Inesīte Skrauča. Šogad balvu saņēma **Juris Čevers**. Uzaicināju uz nelielu sarunu, lai pastāstītu tuvāk, kas un kā darīts, par piešķirto balvu un vienkārši par dzīvi.

Meža balva – par kādiem nopelniem to piešķir un ko izdarīji tu, lai saņemtu to?

Neko jau izcilu neesmu darījis, ja neskaita, ka ir iestādītas kādas 5000 jaunas apsītes un arī 3000 bērziņu. Pavasarim ir pasūtīts arī 2000 eglīšu un 2000 melnalkšņa stādu. Visvairāk mani kaitina tas, ka stādu audzētava ir blakus, bet stādi ir jāpieprasa 2 – 3 gadi uz priekšu. Tas sarežģī dzīvi, piemēram, meža audzes ieaudzēšana uz LAD projektiem, un nevar zināt, vai projektu apstiprinās, vai nē. Ja

apstiprina, tad tajā gadā jau ir jāiestāda. Šogad arī stādus pasūtīju no privātajiem audzētājiem Beļavā un Jaunjelgavā. Ir arī veikta mazvērtīgās meža audzes nomaiņa pret augstvērtīgākām koku sugām. Mežzinei Inesīte Skraučai laikam patika mana darbošanās mežsaimniecībā. Kad esmu aizgājis pensijā, varu vairāk pievērsties mežam.

Kādas ir tavas domas par Latvijas mežiem?

Man šķiet, ka meži pašreiz tiek apsaimniekoti labāk, kā agrāk. Visi krūmi, zari tiek sašķeldoti, protams, ja pats to vēlies. Meži bija, meži ir un, ja apsaimniekos saprātīgi, arī būs. Protams, ar to jārēķinās, ka es jau nesagaidīšu peļņu, bet putniņi dziedās.

Tu biji viens no pirmajiem Breša zemniekiem pagastā. Cik atminos, tad tajā laikā pagastā jūs bijāt kādi 10, paldies ar atmiņām!

Jā, laikam biju viens no pirmajiem Breša zemniekiem. Sākām draudzīgi, sanācām kopā, dalījām, kuram vajag materiālu kūts celtniecībai, kuram vajag traktoram T-25. Bija ļoti laba tradīcija pēc kārtas pie katra svinēt Jāņus. Dulluma pietika, bijām jauni. Prāta par kredītiem un pārējo nekāda. Sāku ar kādām 3 – 4 govīm un līdzās tika celta arī lopu novietne, siena šķūnis. Bija grūti. Atceros, iemērīja man jau uzartu lauku – māli sakaltuši kā akmeņi. Mans traktorītis ar kultivatoru laksta, bet zeme nedrūp. Stulpiņš Jānis noskatījies kā es mokus, atsūtīja „kāpurnieku” ar diskkiem. Paldies viņam par to, tāds bija tas sākums. Biju arī rajona zemnieku Federācijas vadītājs. Izveidojām arī veikalu – kafejnīcu „Jurgis”. Daudz tika pieredzēts par kontrolējošo ierēdņu patvaļu un burtiski ņirgāšanos. Tāpēc jau ir tik maz uzņēmēju. Tagad, paldies Dievam, ir kaut turpinājums 4. lpp.

turpinājums no 3. lpp.

kas mainījies un vairs nav tāda reketa no valsts puses.

Kā zemniekiem ir tagad? Esam Eiropā un brīvā Latvijā?

Es neraudu, tikai, ja mēs tajā Eiropā būtu visi vienādā statusā maksājumu ziņā. Bet laikam jau Eiropai vajag tādu vietu, kur nogrūst savu veco tehniku. Zemes iegādei mums nebija naudas, kredītus jau nedeava. Tāpēc jau Eiropas bāleliņi sapirka zemi. Protams, ielas, infrastruktūra bez Eiropas naudas nebūtu. Degumnieki ir skaisti, ja vien paši vēl mazliet pakustētos, būtu vēl labāk. Tāpat man patīk arī Madona. Kad atceros vecās valdības laikus – nevar salīdzināt. Viss mums ir, tik cilvēku paliek ar vien mazāk un mazāk.

Kas tevi priecē, kas neapmierina?

Mani priecē, kad redzu vietējos pašdarbniekus, salīdzinot ar mazo cilvēku skaitu, var deļot, spēlēt teātri, dziedāt ansambļi. Mazie ķipari tiek iesaistīti – viss notiek ar dažu cilvēku iniciatīvu. Ļoti liela nozīme ir iestādes vadītājiem. Atceros, sovhoza laikos biju par fizkolektīva vadītāju, direktors bija Mārtiņš Zaube. Ļoti labs vadītājs, neko neatteica. Braucām uz Rīgu DOSAAF, sapirkām karņingus, sniega motociklus, bija septiņas mazkalibra šautenes, izveidojām ieroču istabu pēc visiem noteikumiem.

Neapmierina, ka katram bērnam tagad ir apkalpojošais personāls. Nu, neizaugām mēs sliktāki mazgājot klases, koridorus un vēl bija jāsaģatavo malka – apkurei.

Ko izsaka termins – mūsdienīga lauksaimniecība?

Runājot par mūsdienīgo lauksaimniecību, ir jāsaprot, ka tik daudz strādniekus nevajadzēs. Jau tagad ir ļoti ļaudīgi traktori, zemes apstrādes iekārtas un kombaini, kas aizstās darba rokas.

Tavas domas par jaunatni. Vai viņi ir un būs tik stipri, kādi esam mēs? Vai viņi milēs un strādās zemīt?

Mēs jau tepat viens otram līdzās ejam un redzam, kāda ir jaunatne. Mani patiešām priecē jauni saimnieki, kā tiek celtas fermas, kā tiek audzēta kukurūza, pat sovhoza laikos pārstāja to darīt. Bet tagad veiksmīgi tiek no tās gatavota skābbarība lopiem. Jaunie, kuri ir piesaistīti pie darba, dara to ar lbāko sirdsapziņu. Priecē graudaudzētāji, ļoti perfekti tiek apstrādāts katrs zemes stūrītis. Lauksaimniecība bija un būs vēl labāka. Ēst vajag visiem. Jaunie cilvēki ir stipri. Vārguļiem nav ko laukos darīt. Zeme ir jāmiļ!

Tu uzcēli savu māju. Kā ir dzīvot? Vai taviem bērniem patīk lauki? Vai ir

Muzicējot kopā ar grupu.

Kopā ar meitām.

kāds nepiepildīts sapnis?

Esmu vietējais jau 63 gadus, mācījos vecajā skolā, pēc tam Priekuļu lauksaimniecības un mehanizācijas tehnikumā. Tā toreiz to sauca. Saimniekot sāku 1990. gadā. Bērnus, diemžēl, neesmu piesaistījis pie zemes, visiem ir darbi Rīgā.

Agrāk teica, ka vīrietim savā mūžā ir jāizdara četras lietas – jāuzceļ māja, jāiestāda koks, jānosit čūska, jāizaudzina bērni – dēls. Viss man tas ir izdarīts. Sapnis – lai māja nepaliktu tukša.

Atceros – jaunībā tu spēlēji ballēs, tev bija pūšamais instruments – saksofons. Spēlēji arī bungas. Un vispār te bija vietējā mūzikas grupa – tu, Jānis Poļeļunass, Viktors Trops, Andris Trops, Beitāns u.c. Atminos, ka tev bija arī ļoti iemīļota dziesma „Zvaigznīte” un „Lapas dzeltenās”. Tās tik bija balles līdz rīta gaismai! Muzikanti tika ļoti cienīti. Tās noteikti arī tev pašam ir spilgtā atmiņā palikušas?

Es gribu atzīmēt vēl divus cilvēkus. Bija tāds celtnieks Stafekis Jāzeps, kas man iemācīja šahu spēlēt, viņa meita Anniņa iemācīja man akordeonu spēlēt. Kā iemācījos kādu gabalu, nesu no centra futlāri pa taciņu uz māju, lai nospēlētu mammai. Toreiz ceļa uz Meirāniem vēl nebija. Otrs cilvēks bija matemātikas skolotājs Ilmārs Bērziņš, viņš mums, ne-

jēgām, iemācīja spēlēt pūšamos instrumentus, bija arī orķestris. Arī šeit Mārtiņš Zaube deva naudu inventāra iegādei. Es orķestrī sāku spēlēt saksofonu. Aizgāju mācīties uz tehnikumu, tur to nodarbi turpināju. Atceros, tikām spēlējuši mūzikas grupu koncertā. Sacentās vairāki tehnikumi, mēs ieguvām trešo vietu un iespēju uzstāties Rīgas pionieru pilī. Tikai tagad tā prātoju, tā taču ir tagadējā prezidenta pils.

Tev ir kāda aizraušanās?

Cēlu māju, kūti un citas ēkas, bija lopi – cūkas, govīs. Audzēju graudus, sienu, neatlika pārāk daudz laika izklaidēm. Mednieks neesmu, lai gan šaut patika. Zvejnieks arī neesmu. Ir cilvēki, kas saka, vai cik tev labi, ezers tuvu. Man kauns pat teikt, ka pie Lubāna esmu bijis tikai, lai dažas reizes nopeldētos.

Tavs ieteikums mums visiem. Un tā kā šī ir pirmā 2019. gada avīze, piestāvētu arī kāds novēlējums.

Ko es tur mācīšu, nevajag meklēt laimes lāci, vairāk jākustas pašiem. Ja ko nezini vai nesaproti, nekautrējies pajautāt citiem. Žēl, ka šajā smieklīgajā iekārtā ir mainījušās cilvēku attiecības un tāpēc, es domāju, arī mēs vairāk slimojam. Veselību un veselību visiem šajā gadā. Atcerieties ar katru gadu paliekat vecāki!

Valdībai vairāk vajadzētu morāli atbalstīt zemniekus, kaut vai ar nominācijām – veiksmīgākais graudaudzētājs, veiksmīgākais lopkopis, veiksmīgākais jaunais saimnieks. Ja vairāk un biežāk pasaka paldies – tas taču ir tik patīkami un arī naudas tam nevajag daudz.

Klausoties interviju, bija ļoti patīkami atcerēties bijušo, vecos labos laikus, aizdomāties par šodien. Nu esam mēs īsti latvieši ar savām atmiņām, domām un cerībām par nākotni.

Ināra Baltā

Es gribētu laimes zemi

Mūsu pagastā ir ļoti daudz interesantu cilvēku. Katram sava odziņa, katrs ar savu esamību, savu raksturu. Un vēl tāpat daudzus nepazīstam, nezinām. Nevar taču visi būt zvaigznes un slavenības. Ir labi, ka esam atšķirīgi – katrs ar savām ēnām un gaismas pusēm. Sākšu šo rubriku ar vienu no „Orhideju” meitenēm, par kuru, ja tā padomā, maz ko zinu, kaut gan kopā dejojām jau 10 gadus – tā ir Zinaīda Tropa. Viņa dzīvo Kalnagala pusē, mājās ar ļoti skaistu nosaukumu „Lakstīgalas”. Šis nosaukums esot mantots jau no vīra Antona senčiem. Šai sakarībā arī mans pirmais jautājums.

Kurš tad ir tavs mīļākais putns?

Nu, protams, ka lakstīgalas – viņu treļļus un dziedāšanu neviens cits putns nevar aizstāt. Patīk cielaivas, pūces un stārķi. Tik cēls putns, tāda gaita! Nepatīk zirbuļi, tie tādi kā plāpas.

Iepazīstini, lūdzu, ar sevi.

Esmu dzimusi Latgalē, Baltinavas pusē. Ģimenē bijām astoņi bērni – 5 māsas un 3 brāļi. Tagad esam palikušas tikai trīs māsiņas, pārējie aizsaulē. Tēvs man ļoti agri nomira, biju 7 gadus veca, mūsu dzīvi vadīja mamma. Skolā sāku mācīties Baltinavā, tad pārcēlāmies uz dzīvi šajā pusē. Zinības apguvu Degumnieku astongadīgajā skolā. Pēc pamatskolas iestājos Madonas sovhoztehnikumā un ieguvu agronoma profesiju.

Jaunības gados iepazinās ar skais-tu puisī Antonu un 20 gadu vecumā apprecējās. Viņš ļoti labi dejoja, un man tas patika un vēl tagad patīk. Vēl nebiju precējusies, bet bija sapnis, ka man būs daudz bērnu. Un tā arī notika, Dieviņš uzklauzīja. Esmu priecīga par divām meitām un diviem dēliem. Esmu arī vecmāmiņa saviem četriem mīļajiem mazbērniņiem.

Protams, esmu arī piedzīvojusi ļoti skumjus brīžus, kurus nevaru aizmirst, bet par tiem negribu runāt. Tie paliek pie manis, manā sirdī.

Ar ko Tu nodarbojies?

Esmu īsta lauku sieviete. Lauku darbos jūtu sevi, sakārtoju savas domas, savu iekšējo pasauli. Mani nebauda grūtības, agrā celšanās vai vēlās vakara stundas. Savu dzīvi bez laukiem nevaru iedomāties. Darba ir daudz, faktiski, tie nav padarāmi. Tomēr, ja neesi slinks, tad var ļoti daudz ko padarīt. Katru dienu aprūpēju savus lopiņus. Skaita ziņā 13 gotiņas, tāpat teliņi, rukši. Vēl piemājas dārziņš, kurš nebūt nav mazs, bet toties savs audzēts.

Darbos kopā ar mazbērniņu.

Baudot tālo zemju dabu.

Kā Tu pavadi savu brīvo laiku?

Mana sirdslieta ir dejošana. Lai cik brīžiem esmu nogurusi, bet deja mani relaksē. Protams, ir dažādas veselības problēmas, bet, kam tad viņu nav. Nevar nolaist rokas, jāiet, jādara, jādanco. Jāpriecājas par katru nodzīvotu dienu. Pēc dabas esmu klusa, neprotu tā izrādīties, bet iekšēji protu priecāties.

Man ļoti patīk istabas augi, tos kopt un pēc tam pašai priecāties par viņu skaitajiem ziediem. Arī tagad man uz palodzes zied orhidejas un amarilji. Patīk arī lasīt grāmatas, cik jau tā laika sanāk. Patīk vērot dabu un darīt to no pavasara līdz ziemai. Iesaku to visiem. Mani aizrauj konservēšana un jaunu recepšu izmēģināšana. Diezgan bieži mani apciemo radiņi un slavē, ka mani gardumi esot ļoti smieķīgi. Kas gan var būt labāks par šo! (Smejas) Cepu arī ābolmaizes, tortes. Saietos, dzimšanas dienās vienmēr visu gatavoju pati.

Palepojies ar saviem bērniem un mazbērniem!

Tā nu ir sanācis, ka manas abas meitas dzīvo ārzemēs, Šveicē. Tur apprecējās, un man ir četri mazbērniņi, ļoti mīļi. Uz Šveici vismaz divreiz gadā aizlidoju, lai apciemotu savus mīļos. Tajā zemē es pati nedzīvotu, jo manas mājas ir te, bet Šveices daba ir neaprakstāmi skaista jebkurā gadalaikā. Mani pārsteidz arī vietējo

cilvēku vienkāršība, laipnība. Ne velti saka, ka Šveice ir zeme kā Dieva ausī.

Jaunākais dēls Jānis dzīvo Amerikā, nodarbojas ar celtniecību, remontē individuālās atpūtas mājiņas. Amerikā neesmu bijusi, vienkārši baidos, nesaprotu valodu, un tas ir cits kontinents. Vecākais dēls Salvijs man palīdz saimniecībā. Gudrs, ļoti izpalīdzīgs. Esmu lepna par saviem bērniem, Dievs dod katram.

Vai Tu seko līdzī politikai?

It kā sekoju, bet domas ir negatīvas. Nu nedomā tā valdība par mazo cilvēku, zemniekiem utt. Katrs tur augšā cīnās vairāk par savu krēslu, savu godu, savu kabatu. Latvija vispār ir valsts, kas pakalpiģi cenšas sekot visiem Eiropas likumiem, izpatikt – nedomājot, kā ir dzīvot un strādāt laukos. Mēs jau esam tā Latvija, mēs – cilvēki, kas strādājam. Vajadzētu vienu ministru kungu piedabūt padzīvot mūsu vietā, pastrādāt kārtīgu, fizisku darbu, tad varbūt ko saprastu un kaut kas mainītos. Sāpīgi klausīties, ka runā par pensijām ar trīs skaitļu cipariem, tomēr mums te laukos pensija ļaudīm nav pat simtos. Piedalos vēlēšanās, balsoju ar domu par labāku nākotni, bet, kā parasti, paliek viss pa vecam.

Kur Tu gribētu aizbraukt?

Es – uz laimes zemi, tur, kur neesmu bijusi. Kur tā ir, nezinu, bet gribētu.

Kas Tev cilvēkos patīk, kas nepatīk?

Nepatīk nomākti, pelēcīgi, slinki. Cilvēki ar drūmām sejmām, kuri visu laiku ir neapmierināti, tajā pašā laikā neko nedara un sūdzas par sliktu un grūtu dzīvi. Patīk vienkārši, atklāti, labestīgi! Un visvairāk simpātizē laipni un smaidīgi cilvēki.

Ko Tu novēli jauniešiem, zemniekiem un pagastam?

Jauniešiem – nepazaudēt sevi šajā mainīgajā laikmetā. Būt atbildīgiem, strādīgiem. Mīlēt un cienīt savus vecākus.

Zemniekiem – veselību, izturību. Cīnīties un nepadoties.

Pagastam – turpināt iesākto un augt uz augšu. Ārā slidot, klubā dejojot. Spēlēt teātri, izmantot multifunkcionālā centra iespējas. Mums ir tik daudz dots, tikai pašiem ir jāiet, jācenšas, jārada idejas un jāpīlņveido tās.

Visiem vēlu, lai miers virs zemes un cilvēkiem labs prāts!

Vai tev lasītāj nešķita interesanti? Man gan! Paldies Zinaīdai par sarunu.

Ināra Baltā

Foto no personīgā arhīva

Ar deju sirdī

Vēl nesen, novembrī, „Orhideju” vadītāja Ilze Purpļeviča saņēma pateicību no Ošupes pagasta pārvaldes un jau brīdi pēc tam kopā ar savām dejotājām sniedza mums košu savas desmitgades jubileju. Īstais laiks aicināt Ilzi uz sarunu par dejām un dzīvi kopumā.

Pastāsti par sevi!

Esmu dzimusi, augusi un skolā gājusi Lubānā. Kad mācījos 2. klasē, sāku deļot tautu deju kolektīvā. Mani pirmie deju skolotāji ir Laimdota Andersone un Andris Ezeriņš. Esmu viņiem pateicību parādā par pirmo dejas soli, par iemācīto mīlestību uz deju, par izaugsmi.

Kad mācījos 8. klasē, Laimdota man piedāvāja mācīt tautu dejas Ošupes pamatskolā. Es, protams, daudz nedomādama, piekritu, kaut gan man bija tikai 15 gadi. Esmu cilvēks, kas vispirms „nogriež” un tad tikai „mēra” (smejas). Taču es nevienu brīdi netiku nožēlojusi savu izvēli. Skolā bija fantastisks skolotāju kolektīvs, kas mani atbalstīja. Sākumā izveidoju 1. – 4. klašu tautu deju kolektīvu, vēlāk arī 5. – 8. klašu meiteņu kolektīvu. Piedalījāties skatēs un Madonas rajona skolēnu dziesmu un deju svētkos. Šajos trīs gados guvu ārkārtīgi lielu pieredzi, kas noderēja vēlāk.

Pēc tam vairākas sezonas deļoju Degumnieku TN jauniešu deju kolektīvā, kur satiku savu nākamo vīru. Ļoti jauna apprecējos. Pēc tam dzima bērni, un kādu laiku deļa tika nolikta malā. Taču nevarēju jau mierā nosēdēt – pabeidzu floristikas un gidu kursus, taču sapratu, ka tas viss ir skaisti, bet nav priekš manis. Tad radās iespēja kādu brīdi mācīt deļot pirmsskolas vecuma bērņus Ošupes skolā, par ko biju ļoti priecīga.

Kad paaugās savi bērņi, ar vīru atsākām deļot Degumniekos, pēc tam turpinājām jaunizveidotajā deju kolektīvā „Ošupīte”.

Vēlāk sāku darboties Ošupes pamatskolas vecāku padomē un rakstīt publikācijas par pasākumiem pašvaldības izdevumā „Klānu Vēstis”. Kādā jaukā dienā Ošupes pagasta padomes priekšsēdētāja Alda Jansone piedāvāja kļūt par šīs avīzes redaktori. Ilgi nedomādama, piekritu. Avīzes darbu vadīju astoņus gadus, taču tas man nesniedza gandarījumu un tā īsti pie sirds negāja. Šo gadu laikā iepazinu daudz jauku cilvēku – gan pagastā, gan novadā. Joprojām kontaktējos ar vairākiem pagastu avīžu redaktoriem. Īpašs paldies „Erantes” darbiniecēm Ilutai Ošai un Ivetai Gailītei. Viņas ir cilvēki savā amatā – allaž pretim nākošas, izpalīdzīgas, nekad neskopojas ar padomu. Iluta bieži man izpalīdz vēl šodien.

Kad beidzu darbu saistībā ar avīzi, sāku ciešāk pievērsties sieviešu deju žanram. Trīs pavasarus un rudenus mācījos kursus Jūrmalā, kuru programma izstrādāta Vācijā. Apguvu vērtīgas lietas un beigās saņēmu senioru deju kopas vadītāja sertifikātu.

Kā no ošupietes kļuvi par lubānieti, bet tomēr Tevi varam saukt par savējo?

Ošupes centrā ar ģimeni nodzīvojam 22 gadus, tad pārcēlāties atpakaļ uz dzimto Lubānu. Esmu deklarējusies Ošupes pagastā – tātad ošupiete un tomēr savējā (smejas).

Kā piedzima „Orhidejas”?

2008. gadā Degumnieku TN izveidoju dāmu deju grupu „Orhidejas”, visapkārt bija atsaucīgi cilvēki un likās, ka viss rit kā pa diecziņu, taču nebiju padomājusī, ka deju horeogrāfijas veidot nebūs tik vienkārši, kā no malas liekas. Tolaik pat sapņos nerādījās, ka pēc 10 gadiem šiem kolektīviem būs savs deju repertuārs.

„Orhideju” piedzimšanas laikā notika Degumnieku tautas nama remonts, tāpēc nodarbības pagāja vestibilā pie baseina. No pirmsākumiem palikušas četras deļotājas: Ināra Baltā, Ilze Melne, Ligita Eiduka un Zinaīda Tropa. Paldies viņām par ilgstošu sadarbību un sapratni!

Tāpat kā tropu augs orhideja ar savu

skaistumu un krāsu gammu spēj apburt pat 5000 veidos, tāpat arī šis kolektīvs desmit gadus priecē savus skatītājus ar tērpu dažādību un mainību, eleganci un vienkāršību, ar dažādu deju žanru izpildījumu.

Starp citu, nosaukumu kolektīvam izdomāja Ilzes Melnes meita Alise. Ja reiz deļas, tad kāpēc ne orhi – deļas?

Nesen sociālajos tīklos izlasīju, ka elegantā un izsmalcinātā puķe orhideja ir sieviešu aizbildne, tā palīdz sasniegt pareizos mērķus, atklāt talantus, paildzināt jaunību, saglabāt skaistumu. Izskatās, ka orhideja ir mūsu talismans un nosaukums izraudzīts mums atbilstoši.

Latvijas simtgades pasākumā saņēmi Ošupes pagasta pārvaldes Atzinību. Kādas ir Tavas sajūtas un pārdomas par šo novērtējumu?

Paldies manām „Orhidejām”, ka pieņēma mani šim apbalvojumam. Paldies izvērtēšanas komisijai, kas atbalstīja manu kandidatūru Atzinības piešķiršanai.

Protams, patīkami saņemt šāda veida novērtējumu, bet es savu darbu tāpat vienmēr esmu darījusi no sirds, neatkarīgi no tā – esmu atzīta un novērtēta vai nē.

Kā apvieno braukāšanu pie saviem kolektīviem? (Meirāni, Degumnieki, Barkava)

Ja, kāds jautā – vai man ir kāds vakars brīvs, tad es atbildu – man ir brīvi vēl daži rīti (smejas).

Man ir trīs sieviešu deju kolektīvi un seši mēģinājumi nedēļā. Plus vēl papildus mēģinājumi, ja rodas vajadzība kaut ko pieslīpēt. Piektdienu un sestdienu vakaros parasti ir pasākumi.

Barkavas kultūras namā nodarbības notiek no rītiem, jo vienkārši man pietrūkst vakaru.

Šajā sezonā man ir aizņemti vēl divi „vakaru vakari”, jo ar vīru deļojam pāru deju kolektīvā Meirānos. Tā kā deļa ir arī mans hobijs, nevis tikai darbs, tad es nemaz citu dzīvesveidu nevaru iedomāties.

Kā radās festivāls „Spīganu deļas ezera atspulgā”?

Jā, šis festivāls man ir kā pašas bērņs – lolots jau no pirmās dienas. Viss sākās 2014. gadā, kad ar Laimdotu Andersoni satikāties kārtējosursos. Viņa daudz un dikti stāstīja par senioru deju kopu festivāliem un tad man ienāca prātā, ka ir taču Latvijā tik daudz vidējās paaudzes sieviešu deju kolektīvu, kas varētu piedalīties savas paaudzes festivālā. Taču uzreiz atdūrāties pret to, ka šiem kolektīviem nav vienota deju repertuāra. Laimdota piedāvāja pirmajā gadā deļot senioru deļas. Piekritu. Nākamais – bija vajadzīga vieta, kur dalībniecēm nakšņot un paēst. Tā kā kursus piedalījās arī Gaigalavas KN vadītāja Valentīna, tad devāties pie viņas. Atkal viss notika tā, kā tam bija jā-

notiek. Valentīna piekrita uzņemt pie sevis Gaigalavā dalībnieces un piedevām arī izdomāja festivāla skanīgo nosaukumu. Es savukārt uzņēmos koordinatora pienākumus.

Pirmais kopkoncerts notika ŪTAC „Bāka”, bet, lai pamazām veidotu mūsu deju žanra repertuāru, uzsākām rīkot jaunrades deju konkursu, kur katru gadu žūrija izvirza 5 labākās deju horeogrāfijas nākamā gada festivāla repertuāram. Šo repertuāru nav ļauts dejot kolektīviem, kas nepiedalās festivālā.

Nu jau četrus gadus festivālu organizējam trijātā – es koordinēju deju kolektīvus, mūsu Ilze Melngaile, kam piemīt pasakains balss tembrs un dotības runas mākslā, vada festivāla koncertus un koordinē grāmatvedības lietas, bet Gaigalavas kultūras nama vadītāja Valentīna dara visas tehniskās lietas, ieskaitot dalībnieku guldināšanu, ēdināšanu un visu pārējo.

Mūsu „Orhidejas” šogad festivālā piedalīsies jau ceturto reizi. Jācer, ka panākumi Jaunrades deju konkursā neies secen arī šoreiz.

Šogad festivāls notiks jau piekto reizi – 1. un 2. jūnijā. Piedalīsies ap 100 deju tātāju no Vidzemes, Latgales un Zemgales. Formāts paliek nemainīgs: 1. jūnijs plkst. 10:00 atklāšanas koncerts „Bāka”, plkst. 17:00 Jaunrades deju konkurss Gaigalavas KN, 2. jūnijs plkst. 15:00 lielkoncerts laukumā pie Gaigalavas KN. Visi laipni aicināti! Paldies mūsu atbalstītājiem un sponsoriem! Ceram uz atsaucību un atbalstu arī šogad!

Kā tiec galā ar kolektīvu organizāciju, deju horeogrāfiju un citām nepieciešamajām lietām, lai meitenes uz skatuves mirdzētu?

Kad sāku vadīt šī deju žanra kolektīvu, man nebija ne mazākās nojausmas, ka vispirms būšu sociālais darbinieks, psihologs, ģērbējs, stilists, menedžeris, horeogrāfs un tikai visbeidzot deju skolotājs.

Jā, deju horeogrāfijas veidoju pati un tas ir pats grūtākais. Liekas, viss jau ir bijis, ko tad jaunu var izdomāt. Meirānu kolektīvam, piemēram, ļoti skaistas horeogrāfijas veido viena no deju tātājām.

Ilgu laiku prasa mūzikas izvēle. Katram kolektīvam meklēju individuālu pieeju – vienam derēs jestrāka mūzika, citam savukārt vajag rāmāku. Tāpat ir pasākumi ar noteiktu tēmu, kad jāpadomā kaut kas īpašāks.

Tagad, protams, ir vieglāk, jo ik gadu pēc festivāla, iegūstam jaunas, citu autoru veidotas dejas. Tas ļoti atvieglo ikdienas darbu.

Vai ir kas tāds, kas tev nepatīk savā darbā?

Tikai tas, ka mans savs darbs „jānes mājās”. Es nevaru pēc nodarbības aiztaisīt aiz sevis kultūras nama durvis un neko

Kopā ar „Orhidejām”.

nedarīt līdz nākamajai reizei. Man, līdzīgi kā skolā skolotājam, jāgatavojas nākošajai nodarbībai – jāklausa mūzika, jāpēta dejas horeogrāfija un zīmējumi. *Jāfunktiēre*, kā tos salikt kopā *dzīvajā*.

Kā Tu, kā skatītājs vai cilvēks no malas, ne kā kolektīva vadītāja, raksturo savas „Orhideju” meitenes?

Tas ir ļoti grūts jautājums, jo savas deju tātājas pazīstu diezgan labi, jau krietnu laiku sprīdi.

Ja es, kā skatītājs, ierastos uz „Orhideju” desmit gadu jubileju un redzētu šo kolektīvu pirmo reizi dzīvē, tad pirmais, kas „iekristu acīs”, būtu tērpu dažādība un spēja tos mainīt ik pēc minūtēm trim vai četrām, kā tas bija jubilejas pasākumā. Es noteikti pamanītu ar kādu degsmi katra ir uzkāpusi uz skatuves. Es redzētu gan prieku, gan sajūsmu, gan pacilātību, gan dejiskumu, gan svinīgumu... tā varētu vēl turpināt. Es ar savu „rentgena aci” redzētu arī daudz citas jaukas lietas (smejas). Jā, un es noteikti ievērotu, ka viņas ļoti mīl un cienā savu vadītāju.

Vai ģimene Tevi atbalsta radošajos procesos (saistībā ar deju)?

Nu, sākums bija grūts. Vīrs, līdzīgi kā daļa sabiedrības, nevarēja pieņemt, ka sievas deju vienas. Bet ar laiku viss nostājās savās vietās. Arī viņš pats ir piedalījies mūsu pasākumos – gan dziedājis, dejojis un teātri spēlējis.

Ja mājās ilgāk klausos kādu melodiju, tad paaugstinājas, kurš kolektīvs dejos pie šīs mūzikas. Tāpat viņam interesē, ar kuru kolektīvu dodos uz koncertu vai izbraucieni. Paldies vīram, ka vasaras sezonā sēj, stāda un ravē dārzus, kamēr es atkal un atkal „izklaidējos” kādā pasākumā.

Kaut gan – katrs koncerts ārpus mājām mums ir liels darbs, kam seko satraukums un neziņa. Tā nav „izklaide”, kā varbūt daudzām šķiet. Braucot ciemos uz svešu vietu, mēs nezinām cik liela vai maza būs skatuve, kāds būs skatuves

vai deju laukuma segums. Ir daudz un dažādu kuriozu un ne tik smieklīgu, bijis saistībā ar mūzikas operatoriem un koncerta vadītājiem. Tāpat nezinām, kur ģērbsimies – vai kādā „būceni”, kur ziemā ir ap 0 grādiem vai trauksimies no 3. stāva uz pirmo, lai paspētu pārgērbties un laikā tikt uz savu priekšnesumu. Protams, tā ir ārkārtīgi liela pieredze deju tātājām, bet arī spriedze ir pamatīga.

Kā Tu „izlādē” un „uzlādē” savas baterijas?

Kā jebkurai cilvēkam, arī man vajadzīgs restarts. Pēc lielākiem pasākumiem ieturu pauzi. Tad nedomāju par darbu – neklausos mūziku, neko nedaru pie datora.

Ja man būtu vairāk brīva laika, es labprāt adītu vai tamborētu, taču nesaku, ka rokdarbi ir mans hobijs.

Mans hobijs ir mans darbs. Un mans darbs ir mācīt deju. Uz darbu braucu ar prieku, jo zinu, ka satikšu savas deju tātājas, mēs apmainīsimies ar pozitīvu enerģiju un ļausimies dejas priekam.

Ko es vēl nepajautāju, bet Tu gribētu pateikt?

Izmantojot izdevību, vēlos pateikties par sapratni un atbalstu Ošupes pagasta pārvaldei un vadītājam Aigaram Šķēlam, par padomu un palīdzīgu roku tautas nama vadītājai Ilzei Melngailei. Paldies mūsu tautas nama amatiermākslas kolektīviem un vadītājiem par to, ka mēs visi kopā esam lieliska komanda un spēks. Īpašs paldies Inetai Strodei par ieguldīto darbu, gatavojoties mūsu desmitgades koncertam.

Paldies „Orhidejām”, ka mēs kopā varam darīt lielas lietas un ar tām lepoties. Paldies mūsu ģimenēm, kas pieciet mūsu prombūtni garo mēģinājumu un izbraukumu laikā, kad koncertējam un nesam sava pagasta un novada vārdu ārpus mājām.

Dace Kalniņa
Foto no personīgā arhīva

Mūsu pirmais

Gada nogalē, 27. decembrī, Degumnieku multifunkcionālajam centram „13. km” apritēja pirmais pastāvēšanas gads. Paši jaunieši, kuri regulāri apmeklē centru un kuri aktīvi piedalījās centra veidošanā, īsti nespēj noticēt, ka laiks tik žigli paskrējis.

Bet par pašām svinībām. Tās notika vairāk „ģimenes lokā”, sanācām paši centriņa apmeklētāji, lai kopā atcerētos notikumiem bagāto gadu. Ciemiņus nelūdzām, jo vēl tikai viens gadiņš, un centra telpās aktīvi notiek remontdarbi, lai mēs tiktu pie plašākām telpām. Nākamo jubileju gan plānojam plašāku, bet vēl vesels gads priekšā!

Pasākums norisinājās stilizētā televīzijas studijā, kurā bija gan diktori, gan skatītāji un pat korespondents. Jauniešiem tika doti arī dažādi uzdevumi, piemēram, izveidot diktora frizūru, nokrāsot kasti centriņa krāsās, izdomāt „13. km” talismanu, pagatavot salātus „čūska” u.c. Liels prieks bija arī par gardo torti, ko mums uzdāvināja Kristīne Zondare. Paldies! Pie talismana gan vēl neesam tikuši, apsveram piedāvātās idejas.

Kavējoties atmiņās pie tējas tases, prātā nāk, kā sākām visu no nulles un nu esam apdzīvojuši telpas, mums ir silts, ir realizēti daudzi projekti un darbs turpinās. Nupat centrā ieradās stelles, uz kurām audīs visu paaudžu iedzīvotāji. Ir tik patīkami radīt, un vislielākais stimulē ir cilvēku atsaucība, sajūta, ka tas ir vajadzīgs arī citiem. Galu galā jāteic – ir labi, ka mums šis multifunkcionālais centrs nebija gatavs uzreiz, ka to pamazām ar jauniešu palīdzību esam veidojuši kā puzzle no daudziem maziem gabaliņiem. Jā, arī eksperimentējuši. Labi tādēļ, ka šeit ir tik daudz līdzcilvēku līdzdalības, ideju, tātad

ši vieta ir mīlāka un dzīvāka.

Jau janvāra beigās bez aušanas un keramikas nodarbībām, mūs sagaida arī projekta „Dod roku kāpjam augstāk!” aktivitātes.

Aktīvu un labu domu pilnu jauno gadu vēlam mēs visi „13. km” apmeklētāji un entuziasti. Kas gan cits, ja ne mēs paši veidosim savu un sava pagasta, novada dzīvi? Kā ir ar Tevi, lasītāj, vai esi aktīvs un piedalies? Mēs rekomendējam piedalīties, jo prieks par padarīto un iegūto ir neizmērojams!

Dace Kalniņa
foto Vendija Strode

Veselības dienas Ošupes pagastā

2019. gada 23. janvārī un 26. janvārī norisinājās „Veselības dienas” Ošupes pagastā, trešā, noslēdzošā daļa. Uz lekciju un praktisku darbošanos kopā ar iedzīvotājiem bija ieradusies pirtiece, masiere, drogu pazinēja – Daiga Čevere, ārsts Reinis Rudzāts un veselīga uztura speciālists Ināra Saleniece. Nodarbības norisinājās Ošupes pagasta multifunkcionālajā centrā „13. km”.

Daiga Čevere pastāstīja par pirts rituālu, kā tas var uzlabot mūsu veselību, kādas dabīgās tējas jālieto katrā saslimšanas gadījumā, kā strādā aromterapija, kā arī atklāja dažas tautas gudrības, kā izsargāties no saslimšanas gripas laikā. Klātesošie kopā ar Daigu pagatavoja arī pirts skrubjus, kas, izrādās, arī spēj palīdzēt mūsu veselībai. Pēc lekcijas saprotam, ka aptieka ir dabā, ir jāiet, jāmeklē un jāizzina. Interesanti, ka Daiga palika arī uz ārsta Reiņa Rudzāta lekciju par sirds veselību un onkoloģisko saslimšanu profilaksi. Tautas valodā runājot, šeit varētu teikt, ka satikās tradicionālā un netradicionālā medicīna. Bet, kas svarīgākais, tā tomēr viena otru nenoliedz un neizslēdz, protams, ja slimība būs ļoti ievilkta, tad bez ķīmiskajām zālēm neiztikt, bet profilaksei un vieglākām saslimšanām noteikti rekomendējams drogu ārstnieciskais spēks.

Reinis Rudzāts pastāstīja par sirds

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

asinsvadu slimību profilaksi un dažādām praksēm, kā saslimšanas riskus samazināt. Noteikti tas ir veselīgs dzīves veids, bez kaitīgajiem ieradumiem, ar veselīgu uzturu un fiziskajām aktivitātēm. Ārsts pat pajokoja, ka centrā esošās stelles esot ļoti labs trenāžieris, lai veicinātu sirds un sirds asinsvadu darbību, līdz ar to klātesošie vairāk ieinteresējās par aušanas nodarbībām. Ārsts atbildēja arī uz klātesošo jautājumiem par onkoloģiskām saslimšanām un to profilaksi. Skaidroja, ka slimību nevar atrast, cilvēku apskatot vai paklausoties, ir jāveic skrīnings. Cilvēkam ar aizdomām par šāda veida saslimšanām noteikti jāinformē par to ģimenes ārsts. Sargāsim paši sevi un tad Dievs sargās mūs!

26. janvārī, pie mums viesojās uz-

tura speciāliste Ināra Saleniece, kas jau daudzus gadus strādā Jēkabpils Agrobiznesa koledžā. Gatavojām puķkāpostu biezzupu, pildītu zivi, salātus, rīsus un biezpiena saldo. Meistarklases dalībnieki bija izbrīnīti, ka saldais krējums lietojams pie biezzupas un izteica šaubas, vai tas ir veselīgi. Bet speciāliste paskaidroja, ka veselīgs uzturs ir arī kalorijām bagāts, tikai to lietojot jāievēro mērs. Cilvēka organismam pilnvērtīgai funkcionēšanai vajadzīga gan gaļa, piena produkti, zivis, dārzeņi un augļi. Ja runājam par diētisku ēdienkarti, tad sautējam, piemēram, dārzeņus, skaitam kalorijas un neēdam treknus produktus. Dalībnieki kopā baudīja pagatavotos, skaisti noformētos ēdienus un varēja uz mājām paņemt arī I. Salenieces sagatavotās receptes, lai arī mājās ir iespēja pagatavot šādus ēdienus.

Dace Kalniņa

ZIŅAS NO FELDŠERPUNKTA

Ģimenes ārsts Reinis Rudzāts pacientus pieņem Degumnieku feldšerpunktā katrā mēneša trešajā trešdienā, lūgums pacientiem iepriekš pieteikties pa tālruni 22023737, jo reizēs, kad piesakās maz cilvēku, dakteris nebrauc.

Sarmīte Saulīte

Foto stāsts

Ziemas prieku baudīšana

Labdarības izrāde

Skalās lasīšanas konkurss Madonā

Top darbi konkursam "Zaļais restarts"(2.kl.)

Tikšanās ar VUGD Lubānas posteņa vada komandiera vietnieku Edgaru Dauguli

Slēpošanas stundas ritēja pilnā sparā

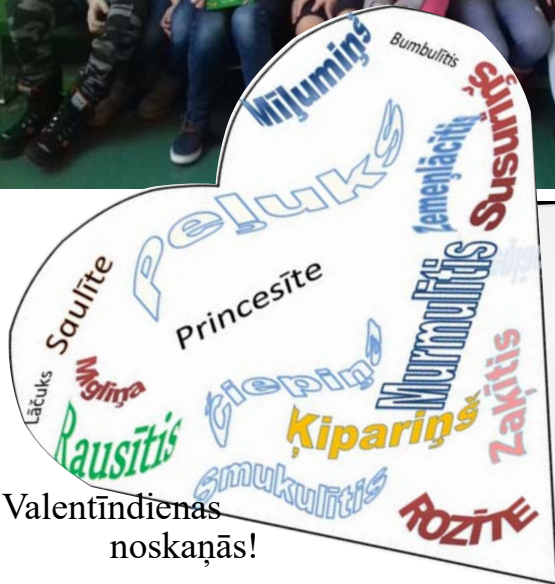
Izlikām putnu barotavas

1.-4.klašu stiprinieku, erudītu un dambretistu komanda Meirānos, Tomam Šķēlam 2. vieta erudītu konkursā otrklasniekiem

Skolotāja I.Kiukučāne kopā ar 7.un 8.kl. skolēniem iekaroja Gaiziņa virsotni

Valentīndienas noskaņās!

Avīzi veidoja :
Sintija Šķēle,
Elfa Bormane,
Elīna Aleksa
Ločmele, Keita
Kruglova, Nadi-
na Nagle
Datorsalikus
sk. I.Strode

Barikādēm velītāis ugunskurs

Degumnieku pamatskolā 22.janvārī tika iekurināts BARIKĀŽU UGUNSKURS. Katra klase ugunsroku sargāja. Pie ugunsroku tika dziedātas patriotiskas dziesmas. Pirmās klases skolēna Mārtiņa Mālnieka ģimene atsūtīja video, kurā Mārtiņa vectēvs dalījās atmiņās par Tautas atmodu un dalību Barikādēs Rīgā. (Paldies!) Noskatījāties un sapratām, ka To dienu varonība slēpās vienotā tautas garā. Šodien, esam laimīgi, ka ir miers un varam būt varoņi pozitīvā uzvedībā. Augam zinātkāri un paklausīgi bērni, mierīgos

2.kase pie ugunsroku (foto E.Zaube)

apstākļos baudīt laimīgo bērību zem sarkanbaltisarkanā karoga. Brīvā Latvijā!

Uzturoties pie ugunsroku mēs bijām neviltoti vienoti. Sajutām, kā tad -1991.gada 13.janvārī cilvēki sargāja savus ugunsroku un savu valsti-Latviju. Diskutējām kā būtu, ja mēs nebūtu brīvi, mums nebūtu savas valsts. Mums patika sargāt ugunsroku. Mēs vēlētos atkārtot šo Barikāžu ugunsroku sargāšanu. Barikāžu ugunsroku uzturēšana mums iemācīja fiziski nenosalt, iemācīja garīgi sildīties- būt vienotiem, neapsmiet citus un palīdzēt, ja kādam salst. Spēlējām dažādas spēles. Dzērām tēju.

Jāpiebilst, ka tā bija interesanta sporta, sociālo zinību un Latvijas vēstures stunda. Par notikušo stāsta mazie video un fotogalerija skolas mājas lapā.

3./4.klase pie ugunsroku

Skolas prezidente Sintija Šķēle

KALPAKA ATCERES PASĀKUMU CIKLS "Kalpaka kauss 2019"

Vislielākā uzmanība šobrīd tiek veltīta Kalpaka atceres pasākumu ciklam „Kalpaka kauss 2019” - izglītojamo valstiskās un patriotiskās identitātes apziņas veidošanai, popularizējot tradīcijas un līdzatbildīgi iesaistoties valstiski nozīmīgos notikumos. Tradīcija Kalpaka dzimtajā pusē norisinās no 6. janvāra līdz 6. martam.

- Pasākumu mērķis ir veicināt varonību, popularizējot tradīcijas un vērtības. Stiprināt jauniešu garu, iesaistot līdzdarboties un darboties patstāvīgi. Noskaidrot veiksmīgākos pasākuma dalībniekus un godināt pozitīvos piemērus darbībā. „Kalpaka kauss 2019” aizsākās 16. janvārī ar spēka sacensībām Lubānas vidusskolā. Sadarbībā ar Madonas mākslas skolu un bērnu un jauniešu centru līdz 22. februārim norisinās zīmējumu konkurss individuāli 1.-4., 5.-6., 7.-9. un 10.-12. klašu grupās. 7. februārī, Meirānu Kalpaka pamatskolā 1.-4. klašu komandas piedalījās erudīcijas konkursā, veiklības stafetē un dambretē, 12. februārī 7.-9. un 10.-12. klašu komandas Madonas sporta hallē spēlēja volejbolu. Sacensībās vidusskolu grupās ir ieviests jaunums, un mainās spēlēšanas veids. Volejbolu spēlēs kopā, taču setu vispirms iesāk meitenes, bet puisi to pabeidz. Patīkami, ka ir izveidojusies lieliska sadarbība ar Madonas pilsētas vidusskolu, un jau 19. februārī notiks ierindas skate, kurai no mūsu skolas gatavojas 3 komandas.

Kalpaka atceres pasākumu cikls noslēgsies 1. martā ar militāro stafeti Degumniekos. Dienas laikā „Labo darbu kaltuvē” tiks kaldināts apsveikums karavīriem Latvijas valsts simtgadē. Darbi tiks nosūtīti NBS komandierim.

Būs arī dažādi konkursi. Viens no tiem ir erudīcijas konkurss Latvijas vēsturē. Tā galvenā tēma - „Viss par Latvijas neatkarības karu 1918.-1920.”. Noslēdzošais „Latvijai - 100” latviskās dzīvesziņas konkurss būs kopsavilkums par iepriekšējām trim tēmām - mans novads un Latvijas kultūrvēsturiskie novadi. Notiks konkursi „Zemkopis” un „Patriotiskā dziesma”, kā arī konkurss par drošību un pirmo palīdzību.

Atceres pasākumu cikla noslēgums būs 6. martā Ošupes pagasta Degumnieku tautas namā, un notiks „Kalpaka kausa 2019” sacensību uzvarētāju katrā vecuma grupā un neklātienē zīmējumu konkursa uzvarētāju apbalvošana. Kopvērtējumā komandu vērtējumam svarīgi ņemt vērā, ka vērtē: 1.-4. klasēm 3 labākās ieskaites no 4 obligātajām disciplīnām, 5.-6. klasēm 7 labākās ieskaites no 8 obligātajām disciplīnām, bet 7.-9. klasēm un 10.-12. klasēm 8 labākās ieskaites no 9 obligātajām disciplīnām.

6. martā pulksten 12 notiks piemiņas brīdis Visagalā. Pēc piemiņas brīža dienas laikā Degumnieku tautas namā paredzēti Zemessardzes pārsteigumi skolu jauniešiem, apbalvošana un NBS orķestra koncerts.

-Pulkveža Oskara Kalpaka piemiņas fondam daudzu gadu garumā ir izveidojusies lieliska sadarbība ar Madonas reģiona pašvaldībām. Pasākumu atbalsta Ošupes pagasta pārvalde, Madonas novada pašvaldība. Tāpat „Kalpaka kauss 2019” nevarētu notikt bez Jēkabpils Agrobiznesa koledžas Barkavas struktūrvienības pārstāvju, 25. Zemessardzes kājnieku bataljona un Jaunsardzes, Madonas Sarkanā Krusta un VUGD Lubānas nodaļas atbalsta. Konkurss organizēšanā (1. martā) atbalstu sniedz arī pedagogi gan no Degumnieku, gan Barkavas pamatskolas, kā arī Anita Tropa, kas strādā Madonas Valsts ģimnāzijas bibliotēkā.

Erudīts Meirānos

Spēka sacensības Lubānā (foto E.Zaube)

Pulkveža Oskara Kalpaka piemiņas fonda valdes locekle, direktora vietnieces audzināšanas jomā un skolotāja Edīte Zaube

Turpinām rubriku!

Skolu stāsti!

Dzīvojot Latvijas Simtgades zīmē, skolas avīzē publicējam skolotāju, skolas darbinieku, vecāku un vecvecāku skolu atmiņu stāstus. Ir lietas un cilvēki, kas mūs stiprina, kas mūs iedvesmo un, kas mūs virza uz priekšu. Var būt tieši pirmā skola, pirmā audzinātāja vai kāda īpaša skolotāja ir bijis iedvesmas avots un cēlonis sodien sasniegtajam un paveiktajam. Avīzes veidotāji aicina kavēties atmiņās, pastāstīt par to mūsdienu skolēniem.

Šoreiz par savām skolas gaitām pastāstīja pirmklasnieka Mārtiņa Mālnieka tēta māsa Ilze Stīprā (dzim. Mālniece) un mūsu skolas virtuves vadītāja Daiva Vanaga.

...atceroties tur pavadīto laiku, pārņem sentimentāla smeldze...

Ošupes pamatskolā mācījās pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados. Esmu bijusi gan priekšzīmīgs oktobrēns ar divām bizītēm, tumši zilu, kodīgu skolas formas kleitu, "kliņģerišos" sapītiem matiem, gan apzinīga pulciņa padomes priekšsēdētāja ar sarkano kaklautu un vēlēšanas darboties, gan bezbēdīga pusaudze jau atmodas laikā, kam ļoti svarīgs draugu viedoklis.

Sakarā ar reformu izglītības sistēmā, tā arī nezinu, ko nozīmē būt septītklasniecei, jo pēc 6.klases "pārlēcu" uz 8.klasi. 9.klasi beidzām 13 skolēni— 6 meitenes un 7 puīši, no kuriem četriem bija mūsdienās reti sastopams vārds- Jānis.

Man dzīvē ir paveicies gan ar vislabākajiem klasesbiedriem pasaulē, gan vislabākajiem skolotājiem, īpaši audzinātājam- Vēsmu Masu un Inesi Brenčevu. Skolas laikā nebiju īpaši sportiska, bet mana sporta skolotāja un direktora Tāļa Salenieka teiciens: "Nav tāda vārda nevaru, ir tikai negribu," ir iemācījis man, ka ar ļoti lielu centību, var panākt visu.

Ilze otrā no labās puses

Bez mācību darba, skolā bija arī jāstrādā fiziski. Dežurantam katru dienu bija jāienes klasē malka, jāiztīra un jānodod klase dežūrgroupai. Tāpat atceros, ka uz liecības aizmugurējā vāka bija uzrakstīti datumi vasarā- lauciņu dienas, kad nācām uz skolu ravēt. Rudenī un pavasarī kasijām lapas pie skolas. 9.klasei vienmēr bija jākopj sporta laukumus. Tāpat atceros, ka vairākus gadus piedalījāties kartupeļu vākšanas talkās saimniecībā "Aiviekste". Kad mācījos, darbs likās pats par sevi saprotams, veidoja iemaņas un radināja uzņemties atbildību.

Mazo skolu burvība ir ģimeniskums un sirsnīgas savstarpējās attiecības. Pirmā skolas diena kopā ar vecākiem un kādu pasaku tēlu vienmēr notika skolas pagalmā pie vecās liepas. Gājām pārgājienos, braucām ekskursijās, veidojām, rakstījām klases hronikas, regulāri notika ballītes. Atceros konkursu "Mis Ošupes skola", kur bija jāgatavo ēst, jāgriez riņķis, jāatbild uz jautājumiem. Skolēni ļoti aktīvi iesaistījās skolas dzīvē. Protams, arī blēņojāties. Starpbrīžos bija jāiet pa zāli uz apli- ne vienmēr to gribē-

jās. Laistījāties, slēpām mantas un rakstījām zīmites, atmiņu klades, rīkojām sniega kaujas. Puīši sēja meiteņu bizes pie krēsliem. Atceros, kā puīši nāca ārā no direktora kabineta raudādami pēc sarunas ar nepilngadīgo lietu inspektori par smēķēšanu.

Īpaša noskaņa virmoja gaisā decembrī. Skolā 25 gadu laikā neapmeklēju tikai vienu Ziemassvētku (sākumā- Jaunā gada) eglītes pasākumu, jo biju saslimusi ar gripu. Gatavojām priekšnesumus, dekorējām skolu, spēlējām teātrus, dziedājām kori un ansambli, dejojām tautiskās dejas, sūtījām viens otram apsveikumus un kārtīgi izdancojāties Ziemassvētku ballē.

Ošupes skola bija mana pirmā skoliņa gan kā skolniecei, gan kā skolotājai, tāpēc, atceroties tur pavadīto laiku, pārņem sentimentāla smeldze...

Pirmklasnieka Mārtiņa Mālnieka tētā māsa Ilze Stīprā (ex Mālniece)

Nebija viegli, bet bija interesanti

Mācījos Dzelzavas deviņgadīgajā skolā un mēs bijām tajā laikā pirmā klase, kuru no 7.klases pārcēla jau uz devīto klasi, jo tad sākās deviņu klašu izglītības sistēma.

Neatceros, cik bijām 1.klasē, bet 5.vai 6.klasē bijām ļoti daudz—30 skolnieki. Apvienoto klašu nebija.

No 1.-3.klasei mums bija ļoti stingra skolotāja—Aija Landsberga, kura ielika labus pamatus turpmākajiem skolas gadiem.

Visliktāk no visiem mācību priekšmetiem man paveivās matemātika, bet vislabāk darbmācība.

Man ļoti patika adīt un tamborēt. Atceros, kā ar skolotāju ziemā sēdējām stundās pie krāsns, sildījāties un adījām zeķes un cimdus. 9.klasi beidzot, jau noadīju pirmo džemperu. Par to skolotāja man ielika visaugstāko vērtējumu. Biju lepna par to.

Skolā visiem katru dienu bija jānēsā skolas formas - meitenēm tumši zilās kleitas ar baltu apkaklīti un aprocītēm, puīšiem žakete un bikses.

Tiesību mums bija maz, bet pienākumu gan bija daudz. Uzskopām paši savas klases, kur mācījāties. Gājām dežūrēt skolas ēdnīcā, kur bija jāklāj galdi, jāmizo kartupeļi, jāuzkopj grīdas, atceros, ka tas viss man ļoti nepatika. Vasarā gājām strādāt kolhozā—ravējām garās biešu vagas, strādājām kāpostu laukos, pelnījām paši savas brīvpusdienas, lai vecākiem nav jāmaksā. Rudeņos gājām vākt lielos kolhoza kartupeļu laukus, nebija viegli, bet bija interesanti. Tā, kā skolā mums bija krāsns ar malkas apkuri, tad visiem skolniekiem bija jāpiedalās pie malkas sagatavošanas. Mūsu vecāki nāca griezt un skaldīt, bet mēs nesām šķūnī un krāvām grēdās. Ziemā dežurantiem bija jānes malka pie visām skolas krāsniņām.

Atmiņā palikušas ierindas skates, kad bijām pionieri. Uz tā mēs ļoti gatavojāties, tas šķita diezgan nopietns un svarīgs pasākums. Un vēl "Pēdejais zvans" skolā. Tad devāmies uz Skudru kalnu absolventiem kreimenītes lasīt, to tur bija ļoti daudz, viss kalns vienos ziedos.

Pēc skolas, brīvajā laikā, man ļoti patika darboties mūsu Aizpurves ciemata klubīnā. Mums bija super talantīga kluba vadītāja. Viņa mūs iesaistīja dažādos pulciņos—teātrī, mākslas aerobikā utt. Man pat iemācīja spēlēt klavieres. Cītīgi gatavojāties un uzstājāties visos svētkos.

No mana laika skolas uz tagadni gribētu ieviest prasmi skolēniem vairāk patstāvīgi darboties, iemācīties ievērot klusumu ēdamzālē, atjaunot dežūras skolas ēdnīcā un vairāk tiesību skolotājiem, bet mazāk bērniem.

Mūsu skolas virtuves vadītāja un pavāra palīgs Daiva Vanaga

Skolā norisinās divi virtuālās sadarbības (eTwinning) projekti mācību procesa ietvaros.

„Lets discover the world”

Poland, Slovakia, Ukraine, Turkey
Skolotāja Ināra Kiukucāne

„Dabas draugi—putni”

Vangažu vidusskola, Aglonas vidusskola, Annas Brigaderes pamatskola, Palanga, Lietuva
Skolotāja Ineta Strode

Ražots Latvijā

29.janvārī Degumnieku pamatskolas 5.-9. klašu skolēni devās ekskursijā uz porcelāna ražotni Vecpiebalgā un siera- makaronu ražotni Raunā. Izbrauciens notika karjeras izglītības projekta Nr.8.3.5.0/16/1/001 „Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” ietvaros.

Izbrauciena pasākumos "Ražots Latvijā", iepazīnāmies ar mazā biznesa iespējām Latvijā. Skolēni saprata, ka liela loma ir ģimenei, tās atbalstam. Lai izveidotu un varētu paplašināt ģimenes biznesu, dot iespēju strādāt apkārtējiem ļaudīm, ir nepieciešamas ne tikai zināšanas, bet arī iepriekšējā dzīves pieredze, padoms, uzdrīkstēšanās, nepatodies pēc pirmajām neveiksmēm.

Dzirdējām veiksmes stāstus, kas ir paraugs tam, kā jauni cilvēki spēj veidot savu biznesu. Bija iespēja darboties radošajā darbnīcā, izveidot savu porcelāna figūriņu, iemēģināt roku apgleznošanā un beidzot darinājumu saņemt kā suvenīru, tā pastāstīja

karjeras izglītības pedagogs Ināra Kiukucāne.

Iegūtās prasmes un zināšanas skolēni izmantoja projektu nedēļas

„Zaļās uzņēmējdarbības izglītība pamatskolā” ietvaros: **5.klase** kopā ar skolotāju Lauru Noviku un Unu Salmani gatavoja makaronus un gaisa atsvaidzinātājus. Skolēniem izdevās pagatavot 4 veidu makaronus- sarkanus (ar bietēm), oranžus (ar burkāniem) un zaļus (ar spinātiem), kā arī klasiskos, dzeltenos. Bērni saprata, ka veselīgāk ir pagatavot makaronus pašiem, nevis pirkt veikalā. Otra grupa gatavoja želejveida gaisa atsvaidzinātājus, kas arī ir veselīgāki kā veikalā pirktie, jo netiek pievienotas dažādas kaitīgas vielas. **6.klases** skolēni kopā ar audzinātāju Zitu Justi projektu nedēļā runāja par to, kas ir zaļā ekonomika, kas ir aprites ekonomikas modelis (izgatavosavāc-salabo vai pārtaisi-paņem –lieto...), diskutējām par resursu neilgtspējīgu patēriņu ietekmi un sekām, runājām arī par paša atbildību—KO ES DARU,LAI SAUDZĒTU DABU? To visu ņemot vērā, mēs izveidojām savu mazo uzņēmumu, kurā plānojam veikt otrreizējo pārstrādi—no kartona kastēm ražot stādu kastītes. Šajā ražošanas procesā nepieciešamās izejvielas bija kartona kastes, līme (milti un karsts ūdens). Kastītēs stādījām sīpolus un sējām garšvielas, plānojam dažādu preču piedāvājumus, rēķinājām plānotās izmaksas. **7.un 8. klases** audzēkņi kopā ar audzinātāju Ināru Kiukucāni pētīja biznesa iespējas un kopā ar skolotāju Ainī Krišānu taisīju suvenīrus no koka, **9. klases** skolēni devās uz Jēkabpils Agrobiznesa koledžas Barkavas struktūrvienību, kur kopā ar Ināru Salenieci apguva maizes un picu cepšanu, mācījās aprēķināt sastāvdaļu daudzumu. Šī bija lieliska iespēja skolēniem gūt jaunas prasmes un zināšanas, kā arī iepazīt jaunu profesiju un varbūt nākotnē to arī apgūt. Projektu nedēļas laikā skolēniem bija iespēja izstrādāt savas uzņēmējdarbības stratēģiju.

Informāciju apkopoja klašu audzinātājas

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Bērns netieši liek būt dzīves centrā

Viss plūst un mainās - vispirms pirmsskolā... tagad sākumskolā, tā varētu teikt par skolotāju Līgu Grāveri, kura šajā mācību pusgadā kļuvusi par audzinātāju pirmšiem, bet pirms tam bija pirsskolēnu otrā mamma. Vēlamies iepazīt skolotāju un pastāstīt par viņu arī Jums.

Kāpēc Jūs izvēlējāties skolotājas profesiju?

Liela nozīme bija tam, ka mamma strādāja šīnī profesijā. Ļoti bieži apciemojot mammu, redzēju kā tas viss notiek: kā viņa strādā ar bērniem, kā bērni rotaļājas, mācās, kā mamma tiek galā ar bērnu kaprīzēm, nedarbiem, kā iekārto mācību un rotaļu vidi. No mana skatu punkta tas viss izskatījās mierīgi, skanīgi, aizraujoši, interesanti.

Bet beidzot Lubānas vidusskolu, ne uzreiz iestājos pedagoģiskajā skolā, jo man bija vēl viens sapnis. Vēlējos kļūt par stjuarti. Tanī brīdī šis sapnis šķita patīkamāks par pedagoga profesiju. Devos uz Rīgu kārtot eksāmenus, lai mācītos par stjuarti. Eksāmeni notika lidostā "Rīga". Bija jāiztur trīs pārbaudījumi: eksāmens vācu valodā, sacerējums latviešu valodā, trešais pārbaudījums – pusstunda ilga diskusija vācu valodā ar pilotu. Eksāmenus izturēju un tiku skolā mācīties. Biju pārļaimīga, bet šis prieks noplaka, kad mums vajadzēja uzrādīt pierakstu Rīgā vai Rīgas rajonā. Man tāda nebija. Biju ļoti bēdīga.

Tanī laikā bija tā, ka dokumentus varēja iesniegt tikai vienā mācību iestādē. Ja netiki, bija jāgaida nākamais mācību gads, lai atkal startētu uz izvēlēto profesiju.

Pēc gada iestājos Rēzeknes pedagoģiskajā skolā. Skaists laiks. Kursā bijām 32 meitenes, kas viena otru atbalstījām, smīdinājām, palīdzējām. Mums bija brīnišķīgi pasniedzēji. Arī mācoties Rīgas Pedagoģijas un Izglītības vadības akadēmijā pasniedzēji bija vienreizēji. Ja pasniedzēji ir labi + pozitīva pieredze no mammas, tad kā var nemīlēt savu profesiju?

Cik liela ir Jūsu pedagoģiskā darba pieredze?

Mana pedagoģiskā pieredze ir pāri 20 gadiem.

Par ko Jūs gribējat kļūt, kad vēl mācījāties pamatskolā?

Kā jau visi bērni – par pārdevēju, frizieri. Tante cepa tortes, tādēļ kādu brīdi gribēju kļūt par kūku cepēju.

Kāds ir Jūsu hobijs?

Pirmais dziesma - dziedu jauktajā vokālajā ansablī "Naktsputni", Lubānas folkloras kopā. Mamma daudz dziedāja, tādēļ dziedāšanai manā dzīvē ir liela nozīme. Otrais – tamborēšana. Tā ir kā meditēšana.

Ar ko ir vieglāk strādāt – ar pirmsskolniekiem vai sākumskolas bērniem?

Manuprāt, katrā vidē strādājot ir savi plusi un savi mīnusi. Bērni ir un paliek bērni.

Vai bija viegli nomainīt pirmsskolu pret sākumskolu?

Vēl jau esmu mazliet kopā ar pirmsskolu, bet, ja jāsaka godīgi, tad nav viegli. Tīri psiholoģiski, jo pirmsskolā visu laiku bērns ir acu priekšā. Protams, sākumskolā arī ir tā, bet šeit jau bērns jāatļauj "tālāk", vairāk jāuzticas, bērnam pašam vairāk jādod atbildības, vairāk jāatļauj kļūdities. Tas nav viegli pieaugušajiem.

Kādi ir skolotāja darba trūkumi?

Darba rezultāts nav redzams uzreiz.

Kādas ir skolotāja darba priekšrocības, prieki un ieguvumi?

Vari justies jauns, bērns netieši liek būt dzīves centrā. Vienmēr esmu priecājusies par saviem bijušajiem audzēkņiem.

Vai Jums ir skolotājs – autoritāte, kura vienmēr esat gribējusi līdzināties?

Mani skolotāji – autoritātes ir divi. Viena ir matemātikas skolotāja Ancāne, arī klases audzinātāja (viņa pie mums bija tikai divus gadus). Protams, mans basketbola treneris Ansis Deksnis. Fantastisks pedagogs.

Kāds ir labs skolotājs?

Labs skolotājs ir tas, kas ir prasīgs, prot motivēt, prot grūtas, sarežģītas lietas padarīt par ko aizraujošu.

Kuri mācību priekšmeti Jums skolā padevās un kuri nepadevās?

Skolā ne visai padevās matemātiskie priekšmeti. Skolā ne visai padevās dziedāšana, bet dzīvē dziedāšanai ir liela nozīme.

Kādi bija skolēni agrāk un kādi tie ir tagad?

Agrāk, ja ko lika darīt darījām, pildījām. Nevarējām iebilst. Tagad skolēniem ir lielāka brīvība un izvēle. Šodienas skolēns var nospraust jebkurus mērķus. Strādāt un mācīties šajā virzienā, un tad jau var teikt, ka mērķi sasniegs. Mūsu laikā tas bija savādāk.

Ko Jūs gribētu paņemt no sava laika skolas uz mūsdienu skolu?

Mazliet tās disciplīnas, zinātkāri, sistemātiskumu, mīlestību.

Kas Jūs kaitina, apbēdina vai nepatīk mūsdienu skolēnos.

Apbēdina, ka mums ir patērētāju filozofija. Vēlētos, lai mēs jebkurā jautājumā vairāk radītu.

Uzmundrinājuma vārdi kolēģiem!

Šos vārdus vēlētos teikt: kolēģiem, skolēniem, skolēnu vecākiem. Nezināms domātājs ir teicis: "Ja DZĪVE Tevi nogāž gar zemi, apvelies uz muguras, un Tu redzēsi, cik skaistas ir zvaigznes!"
Lai Jūs vienmēr spētu sniegties pēc zvaigznēm! Lai mums izdodas!

Interviju sagatavoja Elfa Bormane, Sintija Šķēle un Nadīna Eimija Nagle

Foto stāsts

Ziemas prieku baudīšana

Labdarības izrāde

Skalās lasīšanas konkurss Madonā

Top darbi konkursam "Zaļais restarts"(2.kl.)

Tikšanās ar VUGD Lubānas posteņa vada komandiera vietnieku Edgaru Dauguli

Slēpošanas stundas ritēja pilnā sparā

Izlikām putnu barotavas

1.-4.klašu stiprinieku, erudītu un dambretistu komanda Meirānos, Tomam Šķēlam 2. vieta erudītu konkursā otrklasniekiem

Skolotāja I.Kiukučāne kopā ar 7.un 8.kl. skolēniem iekaroja Gaiziņa virsotni

Valentīndienas noskaņās!

Avīzi veidoja :
Sintija Šķēle,
Elfa Bormane,
Elīna Aleksa
Ločmele, Keita
Kruglova, Nadi-
na Nagle
Datorsalikus
sk. I.Strode

Mūsējie spēlē „Gudrs vēl gudrāks”

Kā nolēmi piedalīties TV spēlē „Gudrs vēl gudrāks”?

Spēlei „Gudrs, vēl gudrāks” pieteikties mani mudināja pieteikties mudināja klases biedri. Piekritu, bet es to uztvēru kā joku, domāju kas būs, tas būs, bet viss izvērtēs interesantā un pieredzes bagātā, aizraujošā piedzīvojumā. Kad klases skolotājam un mammai atsūtīja īsziņu, ka jāierodas uz filmēšanu, biju šokā.

Kā Tev šķiet, vai veiksmīga atbildēšana uz spēles jautājumiem ir vairāk veiksmē, vai jautājums ir par Tev zināmu tēmu vai pamatā ir plašs zināšanu spektrs?

Lai veiksmīgi atbildētu uz spēles jautājumiem, ir jābūt ziņāšanām par dažādām tēmām, jo jautājumi ir gan par apgūto mācību vielu skolā, gan aktuālām tēmām mūzikā, mākslā, vēsturē, sportā un citās jomās.

Kurš Tev pašai šķita visgrūtākais jautājums spēlē?

Kadrs no spēles.

Īsti nebija tādi visgrūtākie jautājumi, pārsvarā visi jautājumi bija zināmi, bet liekais uztraukums un stress dažkārt darīja savu.

Vai brauktu vēlreiz? Un vai tad Tu

darītu kaut ko savādāk?

Es domāju, ka jā, brauktu vēlreiz un piedalītos šajā spēlē. Vai darītu ko savādāk – nē, bet censos vairāk izbaudīt visu procesu un mazāk uztraukos.

Kā Tev šķiet ar ko mūsu Ošupes pagasts, ir īpašs?

Man šķiet, ka Ošupes pagasts ir īpašs ar cilvēkiem, kuri ir pilni ar harizmu un pierādījuši sevi dažādās jomās.

Un kā Tev, kā jaunietai, šķiet, kas mums visiem būtu jādara, vai jāmaina, lai dzīvotu labāk?

Man šķiet, ka nav vienas receptes, lai pateiktu, kas jādara, lai dzīvotu labāk. Mēs katrs pats esam savas dzīves laimes kalējs. Bet visiem pagasta iedzīvotājiem es novēlētu sev apkārt saskatīt vairāk pozitīvo, neuztraukties par sīkumiem un vairāk priecāties un

smaidīt!

Paldies Paula par atbildēm, mēs par tevi ļoti priecājamies!

Sagatavoja **Ralfs Bormanis**
foto no personīgā arhīva

Bibliotēkas jaunais gads

Mūsdienu kaleidoskops

Griežas ap interneta asi.

Sarausta tevi pašu

Gabaliņos un lauskās.

Kādā pamani sauli,

Kāda savējiem duras,

Tur tagad visas

Laika un dzīves pieturas.

/S. Radiņa/

Jaunajā gadā gribas ieteikt pagriezt interneta kaleidoskopu arī bibliotēkā, jo jebkuram novada bibliotēku lasītājam ir iespēja izmantot Madonas reģiona vieno elektronisko kopkatalogu un tā piedāvātās iespējas – apskatīt Madonas reģiona bibliotēku krājumu, apskatīt jaunākās grāmatas ar pievienotu anotāciju, kā arī iepazīties ar novadpētniecības datubāzi.

JAUNUMS – šogad visās publiskajās bibliotēkās lasītājiem tiek piedāvāts jauns pakalpojums – „3td e-GRĀMATU bibliotēka”. Tas nozīmē, ka ikvienam ir iespēja bez maksas lasīt latviešu autoru darbus e-grāmatas formātā tiešsaistē mobilajā ierīcē vai datorā. Lai kļūtu par „3td e-GRĀMATU bibliotēkas” lasītāju, ir jāveic lasītāja autorizācija bibliotēkā. Tas nozīmē, ka bibliotēka lasītājam piešķirs lietotārvārdu un paroli, ar kuru būs iespēja reģistrēties vietnē www.3td.lv. Pirmie

e-grāmatas lasītāji jau saņēmuši autorizācijas datus, un kļuvuši par jaunā pakalpojuma lietotājiem.

Bibliotēka abonē divas datu bāzes – Letonika.lv un Lursoft Laikrakstu bibliotēka. Arī Letonika.lv datubāzi var izmantot attālināti. Lai arī lūgti izmantot bibliotēkas piedāvātos jaunus pakalpojumus!

Un visiem tradicionālās bibliotēkas pakalpojumu izmantotājiem joprojām pieejami preses izdevumi: žurnāli – **leva, levas Stāsti, levas Māja, levas Virtuve, Mājas Viesis, Čaklās Rokas, Legendas, Praktiskais Latvietis, Privātā Dzīve, Dārza Pasaule, Zintnieks, Ilustrētā Junioriem** un laikraksts – **Stars**.

Jaunajā gadā iegādātas arī jaunas grāmatas.

Nozaru literatūra:

Nacionālā enciklopēdija. Latvija

Ēģipte (ceļvedis)

Šveice (ceļvedis)

Zviedrija (ceļvedis)

Indija (ceļvedis)

Turcija (ceļvedis)

Nūtons M. Dvēseļu ceļojums

Gadskārto ēdieni

Mūsdienu rokdarbi

Bergere B. Spēkavots dvēselei

Pūcītis U. Dienasgrāmata

Kleins I. Aktieru ligzda.

Latviešu dailliteratūra:

Judina D. Ēnas spoguļi

Bula R. Stopētāju lieta

Rukšāne G. Viliņājums

Freimane I. Magones laiks

Ārzemju dailliteratūra:

Larka S. Cerība pasaules malā

Montefjore S. Greisijas kārdinājums

Lindberga H. Stokholmas virtuve

Hašemzāde B. Tie bijām mēs

Triks O. Vilka jūras šaurums

Dēnerte R. Zahera viesnīca

Horsts Dž. Medību suņi (turpinājums

Ziemas bērniem)

Grāmatas bērniem:

Paegle A. Rožu spoks

Hāgerups K. Meitene, kas gribēja izglābt

grāmatas

Manfelde A. Vēja vīrs un mēs

Strautniece A. Kaķi, kamoli un sapņi

Vata F. 365 radoši darbiņi

Heigens V. Rūķi (enciklopēdija)

Blaitone E. Slavenais pīlēns Tims

Znotiņa V. Tu to vari (eksperimentu

grāmata)

Lai veiksmīgs Jaunā gada ritums!

Bibliotēkas vadītāja **Ināra**

Šī dzīve ir kā šūpoles

Šai dziesmai skanot un atvadu vārdus runājot, Lubānas kapos tika guldīts mūsu labs draugs un kolēģis

JĀNIS STULPIŅŠ

Dzimis 26.07.1941. miris 03.02.2019. Neminēšu gadu skaitļus, jo ne jau tie ir galvenie un izsaka cilvēka vērtību un mūža gājumu, bet gribās vēl pakavēties atmiņās, kuras sirdī palikušas un nekad neizgaisīs.

Jānis dzimis tepat, mūsu pagastā „Cerībās”. Mācījies Gotlības skolā. Bijis ļoti kārtīgs un uzcītīgs skolnieks, labi mācījies, bijis teicamnieks. Jau no bērnības bijis čakls un ar prieku strādājis lauku darbus. Tad iestājies Stāmerienas tehnikumā un ieguvis zootehniķa izglītību.

Savas darba gaitas iesācis kā brigadieris. Toreiz brigādes centrs bija „Ozoliņos” Viņa vadībā brigāde vienmēr izpelnījies atzinību un uzslavas. Viņš bijis izskatīgs, jautrs puisis. Daudzām meitām patīcis, bet ieskaatījies meitenē Līvijā, desmit gadi abi draudzējušies līdz beidzot arī apprecējušies 29 gadu vecumā. Viņu kāzas bijušas grandiozas – 30 zirgi pajūgos, 200 cilvēku klubā. Jaunajiem vedēji bijuši Elīta un Mārtiņš Zaubes. Pēc tā laika parašām katram bijis jābrauc savās kamanās, jo kāzu diena bijusi ziemā, 10. janvārī. To visu garo zirgu pajūgu priekšā pavadījuši divi jātnieki (Gunta Pedele un Māris Konons) ar skaistu, sarkanu samtu pārsegtiem sedliem. Tas bijis iespaidīgs skats. Vēl kuriozs sanācis, kad Līvijai bijis Jānim jādāvina cimdu pāris, bet tad secinājuši, ka zirgs to iecerēto dāvanu apēdis, labi, ka bijuši citi cimdi ko dāvināt.

Tā kopā dzīvojot Jāņa un Līvijas ģimenē piedzimst trīs meitas – Aira, Solvīta un Inģūna, un interesanti, ka visas trīs dzimst maija sākumā.

Tad Jānītis, kā mēs viņu saucām savā darba kolektīvā, un ne tikai mēs, kļūva par galveno zootehniķi. Prasīgs, stingrs, bet arī ļoti saprotošs. Līdzī sekoja visam. Saprata cilvēku vēlmes. Gāja, protams, visādi. Gadījās arī tā, ka pats Jānis slauca fermās govīs. Ar viņa rokām nomērti tūkstošiem lopi, kā arī

svērti, lai nodotu kautuvēm.

Mainījās laiki, mainījās nosaukumi. Kādu laiku Jānis bija pat saimniecības direktors, tad nodibinājās paju saimniecība un tieši viņš bija atbildīgs par pajām, kādu laiku pastrādāja Ošupes pagasta pārvaldē.

Jāpiemin, ka Jānis bija arī dzejnieks. Jā, viņš rakstīja dzeju un viņa sacerētie dzejoļi rakstīti viņa manierē, tika skandēti pasākumos un jubilejās. Zinu, ka viņam bija vesels bloknots ar sarakstītām rindām, varbūt meitas padalīsies ar tiem, iespējams, varētu izdot kādu grāmatīņu.

Interesanti, ka Jānis bijis labs kulinārs, garšīgi gatavojis ēst. Viņa saldaiss ēdiens man palicis atmiņā. Jubilejas reizēs viņi ļoti uzpasēja, lai nekā netrūktu un lai šķīvji būtu pilni.

Uzteicami, ka viņš pašmācības ceļā apguva akordeona spēli. Pats smēja, ka dziedātājs viņš neesot, bet dziesmas gan patīkot. Bieži paņēmis rokās savu akordeonu un savam priekam paspēlējies. Atminos, ka viņam ļoti mīļa bija dziesma „Ir visādi gājis un visādi bijis”, bet pēdējā vismīļākā dziesma, tomēr bijusi „Šī dzīve ir kā šūpoles”. Ir cilvēki, kas ļoti pārdzīvo aiziešanu no sabiedriskās dzīves, tā bija arī viņam.

Abi ar Līviju 20 pāriem bijuši par vedējiem, tai skaitā arī man ar Zigurdu. Domāju, ka katrs vestais pāris viņus atceras ar mīlumu un cieņu. Jānis vispār bija cilvēks kam varēja uzticēties, padalīties bēdās, viņš mācēja līdzī just un padomu dot.

Par meitām bijis liels lepnums, kuras tika mīlētas, pucētas un mācītas dzīves gudrībās. Ļoti priecājies par trijiem mazdēliem un mazmeitu, kā arī par mazmazmeitiņu Melāniju. Par katru viņš uztraucies un dzīvojis līdzī.

Un tad Jānītim uzbruka slimība, ar kuru nācās cīnīties. Pats pēdējais laiks viņam esot bijis ļoti grūts, līdz beidzot viņš klusi aizmīga. Aizmīga uz mūžīgiem laikiem sievas Līvijas un meitas Airas rokās...

Lai tev, Jānīt, vieglas smiltis, tu vienmēr dzīvois mūsu sirdīs...

Ināra Baltā

Mīlas kardiogramma

Veltījums mīlētāju dienai.

Mīlestība nav atkarīga no gadalaika. Sirds pēc mīlestības un romantikas alkst visu gadu. Lemilēties var katru dienu un pat vairākas reizes dienā. Var satikt mīloto rudenī, jo tumsonīgajos vakaros nevēlies būt viens. Ziemā ir auksti, un ir vajadzīgs cilvēka mīlums, kas palīdz sasildīties. Pavasarī mostas daba, visapkārt burbuļo, urdz, gaiss trīc no putnu dziesmām, un arī cilvēki kļūst rosīgāki, vēlas baudīt dzīvi un būt ar kādu kopā. Bet vasarā mīlestība nobriest. Būt kā vasaras saulei – tas ir vissiltākais jūtu strāvojums.

14. februāris – visu mīlētāju diena jeb Valentīndiena. Tā ir diena, kad cilvēki viens otram saka mīļus vārdus, dāvina ziedus, apsveikuma kartiņas un cenšas būt bezgala mīļi pret saviem mīļajiem. Gribās jums visiem nosūtīt Ingas Rutkas dziesmu „Reiz es cerēju”. Tā ir ļoti mīļa man tagad, zinu, ka nav iespējams avīzē atskaņot dziesmu, bet domās padungot kopā mēs varam.

Ar vissiltākajiem sveicieniem

Dzintra Madonā

Atceroties...

Baltas domas sudraba gaismā. Baltais rīts no Degumniekiem man sveicienus māj. Pie manis Madonā ciemojās Degumnieku skolas skolotāja Edīte Zaube ar savu devīto klasi: Ēriku, Lindu, Inesi, Sandi, jo šis bija tas brīdis, kad skola svinēja „Baltajam rītam” 20. gadus. Atminos, ka tad, kad šis sirsnīgais pasākums svinēja 15 gadus – mēs, kopā ar ansambli „Veldze” no Madonas, viesojāmies Degumnieku pamatskolā un sniedzām koncertu. Uzstājāmies ar manu sastādītu programmu dziesmām un dzeju. Re, kā gadi aizritējuši!

Bērnus interesēja viss par manu darbu – aizvadītajos gados Degumnieku klubā – 26 gadus! Interesēja pulciņu darbs klubā, kāda bija sadarbība klubam ar skolu, pieminējam arī bijušo skolas direktori Ināru Loginu. Ko tur teikt, tā bija brīnišķīga sadarbība, katram tādu novēlētu. Ko šobrīd daru? Nodarbojos ar dažādiem atmiņu pie rakstiem, krāsoju mandalas, jau sakrāsotas 62 grāmatiņas, savai 80 gadu jubilejai par godu piekrāsoju 72 lapašpusēm biezu grāmatu. Priecājos, ka mani atminējāties un, protams, vēlēšos uzzināt, kā pagāja „Baltais rīts”

Dzintra Šuma

Daudzdzīvokļu namos, kur izmanto dabasgāzi, jābūt nodrošinātai dabīgai ventilācijai

Šā gada 1. janvārī stājās spēkā Ugunsdrošības noteikumu prasība (UN 89.10. sk. zemāk), kas aizliedz daudzdzīvokļu objektā dabīgās ventilācijas kanālam pievienot mehāniskās ventilācijas iekārtu, ja telpā izvietots gāzes aparāts un nav ventilācijas, kas nodrošina pastāvīgu gaisa apmaiņu telpā un noplūdušās gāzes novadīšanu ārpus būves.

Kāpēc šāda prasība iekļauta Ugunsdrošības noteikumos?

Minētā prasība Ugunsdrošības noteikumos iekļauta pēc gāzes ekspertu un skursteņslaucītāju atzinuma, jo, piemēram, pievienojot tvaika nosūcēju vienīgajam dabīgās ventilācijas kanālam, tiek traucēta paredzētā gaisa apmaiņa virtuvē, kas objektos, kuros tiek izmantota dabasgāze, var radīt sprādzienbīstamu gāzes koncentrāciju.

Kā tiks pārbaudīts, vai prasība tiek ievērota?

Ugunsdrošības prasību mērķis nav iedzīvotāju sodīšana, bet gan drošas vides veidošana un uzturēšana. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests nepārbaudīs katru mājokli un pārbaudes, galvenokārt, tiks veiktas tajos mājokļos, par kuriem tiks saņemti iesniegumi vai sūdzības vai būs notikuši ugunsgrēki. Iespēju robežās notiks dzīvojamā sektora apsekošana par ugunsdrošības prasību ievērošanu mājokļos un koplietošanas telpās. Dzīvojamā sektora pārbaudes nebūs nekas jauns, jo tās notiek katru gadu un notiks arī turpmāk.

Kādi ir iespējamie problēmas risinājumi?

1. Noskaidrot, kāds ir tvaika nosūcēju modelis, proti, vai tajā var ielikt speciālos filtrus (piemēram, ogles filtrs smaržu noņemšanai un dūmu filtrs dažādu citu izgarojumu attīrīšanai) kas nodrošina tvaiku attīrīšanu recirkulācijas režīmā, vai nomainīt esošo tvaika nosūcēju ar tādu, kas var strādāt recirkulācijas režīmā. Vienlaicīgi norādām, kā šādi filtri ir regulāri jākopj un nepieciešamības gadījumā jāmaina, mainīšanas biežums ir atkarīgs no ēdiena gatavošanas biežuma un tvaiku (taukvielu) intensitātes daudzuma (kontrolē reizi pusgadā).

2. Jaunā ventilācijas kanāla izbūve visai dzīvojamai mājai. Šajā gadījumā jāņem vērā, ka:

- būvdarbiem ir jāsaņem kopīpašnieku piekrišana;
- jāiesaista sertificēts ventilācijas sistēmu speciālists, sertificēts būvkonstruktors un sertificēts arhitekts;
- jāveic ēkas tehniskā apsekošana;

Kādēļ virtuvēs, kurās izmanto dabasgāzi, jābūt dabīgai ventilācijai?

Lai gadījumā, kad no gāzes iekārtas vai caurules ir kaut mazākā noplūde, gāze nepaliktu virtuvē, bet tiktu novadīta ārpus ēkas.

Dabasgāze ir vieglāka par gaisu. Noplūdes gadījumā tā koncentrējas telpas augšējā daļā, tādēļ virtuvēs, kurās atrodas dabasgāze iekārtas, ir ierīkota dabīgā ventilācijas sistēma, kuras ievads atrodas pie griestiem.

Pievienojot tvaika nosūcēju vienīgajam dabiskās ventilācijas kanālam, darbojas "aizvērtā vāka" princips, jo izslēgtā stāvoklī tvaika nosūcējs pilnībā noslēdz ventilāciju.

Dabīgo ventilāciju ir jāatjauno, lai novērstu traģedijas, ko izraisa gāzes eksplozijas.

Bez pastāvīgas gaisa apmaiņas iespējas gāzes koncentrācija telpā rada sprādzienbīstamu vidi, apdraudot ne tikai jūsu, bet visas mājas iemītnieku drošību.

Prasība jūs neskar, ja:

- ✓ virtuvē izmantojat elektrisko plīti
- ✓ papildus tvaika nosūcējam ir arī dabīgās ventilācijas kanāls telpas augšējā daļā

Jebkura iejaukšanās būves pamatkonstrukcijās, piemēram, bez saskaņojuma pārbūvējot dabīgo ventilāciju un pievienojot tvaiku nosūcēju,

nekad nav bijusi pieļaujama un joprojām uzskatāma par patvaļīgu būvniecību.

Lai atbrīvotu dabīgo ventilācijas kanālu, ir jāvērsas pie būvniecības speciālista vai jānoņem tvaika nosūcējs.

www.vugd.gov.lv/lat/drosibas_padomi/ugunsdrosiba

- ja ēka ir kvalificējama kā būves trešā grupa (piemēram, ēka, kurai ir vairāk nekā pieci virszemes stāvi, vai, kurai ir vairāk nekā viens apakšzemes stāvs), tad būvprojektam būs jāveic būvekspertīze.

3. Individuālais risinājums dabīgās ventilācijas izbūvei konkrētajā dzīvoklī. Šajā gadījumā jāņem vērā, ka:

- visas izmaksas gulstas uz konkrētā dzīvokļa īpašnieku;
- būvdarbiem ir jāsaņem kopīpašnieku piekrišana;
- jāiesaista sertificēts ventilācijas sistēmu speciālists, sertificēts būvkonstruktors un sertificēts arhitekts;
- jāveic ēkas tehniskā apsekošana;
- ja ēka ir kvalificējama kā būves trešā grupa (piemēram, ēka, kurai ir vairāk nekā pieci virszemes stāvi, vai, kurai ir vairāk nekā viens apakšzemes stāvs), tad būvprojektam būs jāveic būvekspertīze.

Atgādinām, ka atbilstoši Ugunsdrošības noteikumu 80. punkta prasībām dabīgās ventilācijas kanālu pārbauda un tīra ne retāk kā reizi 5 gados, savukārt, ja objektā ir gāzes aparāts, – ne retāk kā reizi 3 gados. Dabīgās ventilācijas kanālu pārbauda un tīra speciālists, kurš var apliecināt, ka ir tiesīgs to darīt.

(UN 89.10.) 2019. gada 1. janvārī stājās spēkā Ministru kabineta 2016. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 238 „Ugunsdrošības noteikumi” 89.10. apakšpunktā noteiktā prasība, kas aizliedz daudzdzīvokļu objektā dabīgās ventilācijas kanālam pievienot mehāniskās ventilācijas iekārtu, ja telpā izvietots gāzes aparāts un nav ventilācijas, kas nodrošina pastāvīgu gaisa apmaiņu telpā un noplūdušās gāzes novadīšanu ārpus būves.

Gatis Gutāns

Ak, šie meži – drūmie meži

Aizgājušā gada nogalē 22. decembra ziemīgajā dienā lāgiem sijāja gan siksniedziņš, gan brīžiem tāda kā atkala sāka kapāt. Bet pagasta dienvidrietumu nomalē šīs dabas kaprīzes nebūt netraucēja dažiem autiņiem un vairākiem gājējiem virzīties uz Krasovsku sētas pusi. Tajā skaitā varonīgi stampāja uz priekšu pat viena otra večiņa. Ar ko īsti Krasovsku sēta tā vilināja todien daudzus braucējus un nācējus?

Lai atbildētu uz šo jautājumu, atvainojiet, ka mazliet novirzīšos no centrālās tēmas, kurai atvēlēts šis mans stāstījums, un nedaudz parunāšu tieši par Krasovski.

Šīs zemniekmājas kopš seniem laikiem apjoma ziņā ir bijušas vienas no lielākajām apvidū, kura robežas ietilpa bijušie Kalnagala, Ikaunieku, Tropu, Iecelnieku, Krievbirzes ciemi, un tām ir bijusi īpaša nozīme vietējo iedzīvotāju dzīvē. Aptuveni pirms 120 gadiem tieši Krasovskos tikusi atklāta pirmā skola dziļajā Lubāna klānu nomalē.

Uz Krasovski savlaic ļaudis nāca raudzīties un klausīties brīnumaino uzparikti – kasti, kura runāja un caur kuru bija iespējams dzirdēt to, ko kāds Rīgā saka. Atceros no savas bērnības, ka arī mani vecmāte paņēma līdzīgu uz Krasovsku sētu ciemos iedama. Pēc mana prāta redzēt tur daudz kā vis nebija. Parasta uz galda nolikta kaste. Un runātāja jau nebija viņa viena pati. Nospriedu, ka tur iekšā bija ierūmējies cilvēks. Brīnījies tikai, kā gan viņš spēja ielocīties un palikt mazajā, šaurajā vietnā. Kārojās aiziet otrā pusē galdam un palūrēt... Bet nedrīkstēja! Tolaik bērniem bija barga disciplīna. Labi zināji – nesēdēsi nekustīgi kā uz sola nolikts no koka izgrebts dieviņš, kļūsi aiztriekts atpakaļ mājās, un turpmāk vairs netiksi ņemts līdzīgu nekuru un nekad!

1949. gadā, kā daudzi Latvijā, arī Krasovsku mājļaudis tika aizdzīti tālajā Sibīrijas ceļā. Bet viņu mājas tukšas nestāvēja. Tieši Krasovskos varmācīgi tika sadzīti ļaudis uz kopsapulci, kurā „piespiedus brīvprātībā” nodibinājās pirmais kolhozs „Ezermala”. Pēc tam šajās mājās iekārtojās kopsaimniecības kantoris. Sākās skaudrie pusbada gadi. Daudz tagad dzirdamas valodas par Sibīrijas badu, bet es šodien iedrošinos sacīt, ka laba Sibīrija mums toreiz bija arī tepat savā zemē. Taču dažkārt, kādā svētku dienā apkaimes ļaudis mēdza pulcēties kopā Krasovskos, nesot rokās garoziņalus kanniņas un kādu melnu vīkmaizes cepumu – aizdarītu

labākajā gadījumā ar cūkgaļas skopu krikumu, sliktākā ar vārītu cukurbiešu mīcekni...

Ko darīsi – kādi laiki cilvēkam mūžā ietrāpās, tādos viņam jādzīvo. Izvēles nav. Un cilvēkam gribas viņa vienīgajā mūžā kādu kriptiņu prieka. Krasovsku mājās telpas bija plašākas, kā citur, un palikušas tukšas bez saimniekiem. Tālab apkārtnes ļaudis pulcējās tajās. Padziedāja, kāds patrinkškināja vijoli vai cītaru un kauč uz brītiņu aizmirsā nolādēto dzīvi ar visu tās smagumu, pelēcību, bezcerību.

Vēlākos gados Krasovski kļuva par tādu kā kultūras centru, jo te sākās un krietnu laiku turpinājās regulāras ceļojšā kino filmu izrādes.

Jā, tagad es atgriežos atpakaļ pie sakumā pieminētās 22. decembra dienas. Mēdz sacīt, ka vēsture atkārtojas. Jā, tieši tā! Kā pirms daudziem gadiem ļaudis vācās kopā Krasovskos, lai noskatītos kādu filmu, tā todien viņi atkal gan brauca, gan mina kājām ceļu uz šīm mājām ar tādu pašu nolūku. Tikai atšķirībā no pagātnē palikušā tālā laika, viņiem neviens nepieprasīja pirt biļeti. Un viņi neskatījās romantiskas mīlas ainas, nedz krāšņus dabas skatus, nedz uzjautriņus, izklaidējošu komēdiju. Ar dziļu ieinteresētību viņi klausīdamā pusotru stundu atcerējās, pārdomāja, noklausījās, noraudzījās stāstā par sava novada bijušo cilvēku traģiskajiem likteņiem, kurus nežēlīgi samala, sašķaidīja vēsturisko notikumu rats.

Filmu ir radījusi Latvijas televīzijas darbiniece Gunta Gaidamaviča kā savu kultūras maģistra diplomdarbu. Viņa ir saistīta ar mūsu novadu, jo pa mātes līniju ir cēlusies no Ikaunieku Dzirkalu dzimtas. Pie filmas radīšanas strādājusi aptuveni trīs gadus. Šajā laikā Gunta ir intervējusi daudzus mūsu apkaimes ļaudis. Meklējusi senus foto attēlus. Pēc īpašas atļaujas saņemšanas informācijas pieejamībai, vākusi un pētījusi faktu materiālu Rīgas nacionālajā arhīvā. Iesaistot profesionālus aktierus, organizējusi arī dažus notikumus atainojuma iestudēšanu epizodiskās izrādēs. Darbs pabeigts aizgājušā gada rudenī un guvis labu novērtējumu.

Meža brāļi – tā viņus, tautas valodā runājot, parasti sauca. Īstenībā viņi nebija ne cildināmi varoņi, ne nosodāmi bandīti, par kādiem sarkanajai varai labpatika viņus dēvēt. Viņi nekāroja ne slavu, ne varu, ne bagātību. Viņi bija parasti cilvēki, kas gribēja tikai dzīvot. Kopt savu dzimto sētu. Būdami zem-

nieki, art zemi, sēt un pļaut. Bet baismais dzīves virpulis viņus ierāva sevī, pasludināja par bez vainas vainīgajiem, padarīja par vajātiem meža zvēriem, neatstājot citu izvēli, kā meklēt glābiņu meža dziļokšņos, lai saglabātu savu vienīgo dzīvību. Bet kāda gan cilvēkam var būt dzīve gadiem ilgi starp meža zvēriem... Kad tuvinieki izsūtīti projām uz Sibīriju, kad daudziem apkārtnes ļaudīm kolhoza pirmajos gados pat nebija lāga maizes kumosa, ko saviem mazajiem bērniem uz brokastgaldā uzlikt, protams, mežā viriem nācās ciest arī iebiedēt, draudot ar izrēķināšanos par jebkādas palīdzības sniegšanu nelaimīgajiem bēguļotājiem. Kad vajātājiem kādā naktī bija izdevies nošaut Aleksi Krasovski, klīda valodas, ka viņam apskranduši svārka kabatā esot bijusi tikai nevērtīgu, cietu zirņu sauja.

Protams, ilgstoši ciešot vajāšanu, netaisnīgu pārestību, salu un badu, cilvēkam, kurš taču nebija izdarījis nekādu noziegumu, sirdī varēja sakrāties tik dziļš rūgtums, ka tas spēja pārtapt par skaudru naidu. Bet naidis ir sliktā padomdevējs jebkādam cilvēkam. Nesavaldīgā naidā atriebieties, bieži cieš ne īstais vainīgais, bet viņa vietā kāds cits pavisam ar konkrētu grēku nesaistītais, atkal bez vainas vainīgais. Filmā noraugoties, gribās jautāt – par ko bija vainīgs jaunais puisis, mērnieks, kurš tikko beidzis mācību iestādi un atsūtīts Lubāna klānos iemērīt kolhoziem pļavas... Par ko bija vainīgs kolhoza priekšsēdētājs, kurš tajos laikos parasti tika ievēlēts no pašu zemnieku vidus...

Neba viņi abi izdomāja kolhozus, neba viņi tajos sadzina ļaudis, atņemot viņiem viņu īpašumus. Neba viņi pielēma meža brāļiem viņu neapskaužamo likteni. Viņi abi tikai darīja savu darbu.

Un neviens šodien nepasacīs, kura no viņām abām rūgtāk raudāja... Jaunā mērnieka Mihataikina, vai jaunā meža brāļa Pētera Tropiņa māte, kad, būdama tālu prom no dzimtenes Sibīrijas izsūtījumā, saņēma ziņu, ka viņas pirmdzimtais dēls ir nošauts, iemests ratos zirga pajūgā un aizvests uz nevienam nezināmu vietu. Abas viņas savus dēlus taču dzīvei, ne slepkavošanai bija audzējušas lielus.

Meža brāļi... Filmā ainās raugoties, viņi aizslīdēja garām manām atmiņu acīm viens pēc otra, kā būtu vēl šodien dzīvi...

Kalna Juris (Juris Tropiņš) – mana

tēva brālēns. Ļoti strādīgs, izdomas bagāts, enerģisks vīrs. Paša tēvs viņam izdarījis lielu pārestību. Visu dzimtas zemi novēlēja jaunākajam dēlam, Jurim atstājot tikai pāra hektārus – kaut gan tieši Juris ir bijis smago darbu lauzējs, kopjot dzimto sētu. Uz meža zemes pleķīša viņš uzcēla sev mājas un cīnījās par savu un savu bērnu eksistenci ar apbrīnojamu uzņēmību. Atšķirība no visiem pārējiem apkaimes zemniekiem sāka apsaimniekot viņam piederošo zemes mazumiņu netradicionālā veidā. Uzsākot apīņu un tabakas audzēšanu. Jaunā saimniekošana izrādījās ienesīga. Vācu okupācijas gados, kara laika apstākļos, pēc minētās produkcijas bija liels pieprasījums. Kopa arī bišu dravu. Savā pieticīgajā mazumiņā bija dāsns cilvēks. Medus ražas savākšanas reizē sauca pie sevis Kalnagala (13 sētas) bērnus uz medus mielastu. Kalna sētas māte tad lika uz galda zilu, emaljētu bļodiņu – pilnu ar zeltaino saldumu. Kāds prieks tas bija nabago sīkzemnieku bērniem, kuriem saldumu uz mēles baudīt sanāca ļoti, ļoti reti, un kuri, kā izsalkuši vilcēni lūrēja uz skārda bundžu Jofes Jankeļa bodītē. Kārbā iekšā gulēja saķepušas ledenes, bet līdziedotās melnās naidiņas saujā bija vienīgi tik, cik par nopirktajām špickām jāsamaksā... Ilgi jau Juris guļ aiz polārā loka, zem mūžīgā sasaluma kukuržņiem, bet es arvien vēl atceros no savas bērības ar pateicību zilo bļodiņu uz viņa mājas galda, pie kuras reiz našķējās bērnu bariņš.

Čaklais zemnieks, gādīgais tēvs par meža brāli pārtapa, daloties sava vecākā dēla liktenī. Jauniņo Pēteri pēc tam, kad krievu karaspēks nu jau otro reizi bija okupējis Latviju, iesauca sarkanajā armijā. Karš bija beidzies, kad 1945. gada vasarā puisis bija saņēmis vienu mēnesi garu atvaļinājumu no dienesta. Viņš izlēma atpakaļ nīstajā ierindā vairs neatgriezties. Varbūt uz šādu lēmumu jauno puisī paskubināja arī radio pārraides, kuras slepus klausījās vietējie iedzīvotāji un kuras, kā vēlāk izrādījās, bija melīgas. Solīja, ka drīz ieradīsies angļi un atbrīvos latviešus no krievu iekarotājiem.

Bet gaidītie angļi neatnāca. Toties arvien negantāk dezertiera ģimeni sāka terorizēt attiecīgie padomju varas dienesti. Sevišķi ģimenes tēvu. Pēc kādas kārtējās nopratināšanas reizes, kura, kā šķiet, ir bijusi izteikti vardarbīga, Juris ticis vaļā no pratinātajiem, tikai viltīgi apsoties, ka pats dabūs dēlu no meža laukā un nodos varas vīru rīcībā. Taču patiesībā aizgāja un palika arī pats pie dēla un viņa likteņbiedriem

mežā. Viņš šajā apvidū palika pēdējais mežabrālis, un līdz ar viņa sagūstīšanu 1951. gadā, kura notika nodevības rezultātā vienā no lecelnieku ciema mājām, arī beidzās meža brāļu kustība. Tropiņš tiesāts un soda izciešanai 25 gadu garumā aizsūtīts aiz polārā loka, kur pēc pāris gadiem miris.

Dēlu Pēteri nošāva kādā meža „ķemmēšanas” gadījumā, kad vietējiem patstāvīgajiem vajātājiem palīgā tika piepulcināta kāda armijas daļa. Kur palikušas mirstīgās atliekas, to nav varējuši noskaidrot pat tuvinieki, kad atgriezušies no izsūtījuma Sibīrijā.

Aleksis Krasovskis – viens no turīgākajiem un prasmīgākajiem saimniekiem šajā apvidū. Vīrišķīgs, nopietns cilvēks ar humāniem uzskatiem. Izturējies ar nosodošu attieksmi arī pret necilvēcīgajām zvērbām fašistu valdīšanas laikā. Krasovskis, kā lasāms arhīvā esošajos Jura Tropiņa pratināšanas protokolos, ir centies atrunāt pārejos no dzīvības atņemšanas nodoma, zemes mērītāju grupas dalībniekiem, rezultātā panākot, vismaz mērnieka palīga dzīvības saglabāšanu. Drīz pēc šī notikuma Aleksis ir atdalījies no grupējuma un turpinājis glābties viens pats. Viens caur purvmalas krūmāju viņš ir gājis tā kā uz savu māju pusi, kad viņu cauršāvusi vajātāju lode. Pēc atgriešanās no Sibīrijas sieva un bērni ir meklējuši vietu, kur apraktas viņu tuvinieka mirstīgās atliekas, bet to nav atraduši.

Tolaik, kad es sāku mācīties Kalnagala pamatskolā, mācību iestāde no Krasovskiem bija pārcelta uz zemnieku Šķēļu viensētu. Atceros vēl šodien gara auguma jauno puisī Pēteri – vienu no diviem brāļiem, šīs skolas ēkas saimniekiem. Nezinu īsti, kādu grēku sarkanā vara piešūva šim cilvēkam, ka arī viņš bija spiests meklēt patvērumu mežā. It kā kaut kur Latgalē, vācu okupācijas laikā, kādā iestādē veicis rakstveža darbu. Viņa liktenis ir bijis īpaši skarbs. Nodevības rezultātā ir tikusi atklāta meža brāļu apmetne. Bēgot no vajātājiem un viņu lodēm, Pēteris, dodoties pāri upei, ielūzis ledū. Kaut kā dzīvs palikdams izķepurojies, bet nosaldējis kāju pēdas. Bez medicīniskās palīdzības sākusies miesas audu atmiršana. Cilvēks cietis neizsakāmas sāpes. Pēc kāda liecinieka stāstītā lūdzis lecelnieku ciema vecāku vīru (Eduardu Tropu), lai viņu nošauj. Pats iespiedis viņam rokās šauteni. Ierādījies, kas un kā darāms. Vecīgais vīrs ilgi nav varējis sadūšoties, lai ko tādu paveiktu. Bet beidzot līdzcietības vārdā nelaimīgā cilvēka lūgumu izpildījis. Līķi apracis Strudzeņa plāvās. Neviens jau šodien

nepasacīs bija tā vai nebija. Gan stāstītājs, gan stāsta uzklautājs jau sen guļ kapos.

Jānis Dzirkalis, pavisam jauns puisis. Viņa vienīgais grēks – nav gājis dienēt sarkanajā armijā. Sagūstīts savā dzimtajā tēva sētā. Notiesāts un soda izciešanas vietā, uzturoties necilvēcīkos apstākļos, miris.

Tā sekojot līdzī filmā atainotajiem stāstiem, skatītāju acīm garām aizslidēja garām bijušo novadnieku traģiskie likteņi. Kad stāsts bija galā, tika izteikta pateicība jaunajai režisorei Guntai Gaidamavičai par viņas ieguldīto darbu filmas radīšanā.

Bet tagadējā Krasovsku mājas saimiece, pieminētā Alekša Krasovska meita Marta Līne-Lēne uzklāja kafijas galdu ar svaigi ceptiem pīrāgiem. Pēc pārdzīvotā necilvēcības laika dzīve nav apstājusies. Marta – abi kopā ar dzīvesbiedru Ilgoni ir saposuši padomju gados nolaistās mājas līdz nepazīšanai. Bijušajiem pilsētniekiem nemaz nebija tik viegli pārnākt uz dzīvi laukos. Vajadzēja daudz pūļu un pacietības. Pagāja daudz gadu, līdz saimniecība tagad ir sasniegusi, gribētos sacīt, vidusšķīrai piedienīgu turības līmeni. Dzīvoju Krasovskiem tuvos kaimiņos un esmu lieciniece tam, ka te viss tika sasniegts tikai ar pašu saimnieku godīgu, pacietīgu darbu. Pretstatā lielajiem, blēdīgajiem šeftmaņiem, kuri savas sapņu pilis uzslēja viens, divi un gatavs, jo pamatnijas sev savākt to, ko mēs, visa tauta, garajos padomju gados ar savu darbu bijām sarūpējuši.

Kafiju padzēruši, ar pīrāgiem pannašķējušies, laudis kā šurp nākuši, tā aizgāja pa vakara krēslu katrs uz savas sētas pusi.

Dzīlās domās iegrimusi, arī es kliboju mājup. Esmu nelabojami sentimentāla veciņa. Ausīs man pēkšņi ieskanējās senā, kādreiz tautā ļoti populārā dziesma no laupītāja Kaupēna laikiem “Ak, sie meži – tumšie meži, ko tik baisi šalcat jūs?” Acumirkli manī radās vēlēšanās sarīmēt pašai savas mežiem veltītas rindas. Un te tās ir!

Ak šie meži – tumšie meži, kaut vienmēr tie līksmi šalkotu!

Kaut nekad vairs koku saknes nekrāsotos sarkanas cilvēka asinīs!

Kaut mežos – zaļajos mežos vien lakstīgalas dziedātu un zilas vijolītes ziedētu!

Elīna Koļesņikova

(vecākā iedzīvotāja rakstā norādītajā Ošupes pagasta apvidū)

PĀRGĀJIENS DABĀ

3. MARTĀ

"DZĪVNIEKIEM
PA PĒDĀM 2"

Pārgājiena sākums: plkst. 11.00

Pārgājiena ilgums: 3h

(pārgājiens + iekšelpas)

Dalības maksa: bezmaksas

PĀRGĀJIENĀ VEDĪS
DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDES
VALSTS VIDES INSPEKTORE
SINTIJA BALODE

ĪPAŠI AICINĀTAS ĢIMENES AR BĒRNIEM!

PULCĒŠANĀS PIE LUBĀNA MITRĀJA
INFORMĀCIJAS CENTRA

Sīkāka info:

rakstot lubanamitrajs@gmail.com vai
zvanot 29234956 (Ilze, Elīna)

LĪDZJŪTĪBAS

Tavs mūžs
Ir dzimtā pusē sēti graudi,
Tie cauri gadiem
Jaunus asnus dzīs.
Caur paveikto
Kas nebeigs dzīvot ļaudīs
Plauks piemiņa
Un sirdis nezudīs.
(K. Apškrūma)

MIRUŠI

VELTA DRAGUNE mirusi 26.12.2018.

– 93 gadu vecumā,

JĀNIS STULPIŅŠ miris 03.02.2019. –

77 gadu vecumā.

Mēs klusi paliekam šai krastā
Vēji šalkos un mierinās mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē
Vienmēr mūsu atmiņā būs.

Izsakām patiesu dzījūtību **tuviniekiem**
mūsu kolēģi, Jāni Stulpiņu, smiltājā
pavadot.

Bijušie kolēģi – zootehniķi

Dusi saldi zemes rokās
Lai tev sapņu nepietrūkst,
Mijas rokas ziedus noliks
Un tev vienmēr silti būs.
(A. Straube)

Klusa līdzjūtība

**Tomam un Sintijai Šķēļiem,
Renāram un Raineram Zondariem**
no vecvecmāmiņas uz mūžu
atvadoties.

Degumnieku pamatskolas 2., 4., 6. un
7. klases kolektīvi un audzinātājas

Dusi saldi, vectētiņ,
Mūža miegs lai tev ir salds.
Auklēs tevi rasas rīti,
Ziedi klās un sniedzīņš balts.
(A. Krūklis)

Arnita Sovietova, izsakām Tev dziļu
līdzjūtību, pavadot vectētiņu aizsaules
ceļos.

Degumnieku pamatskolas
2009./2010. mācību gada absolventi
un audzinātāja

Sirsnīgs un cilvēcisks paldies

Ošupes pagasta pārvaldei par laikā
iztīrītajiem ceļiem pagasta teritorijā
un īpašs paldies tiem saimniekiem,
kas pie savām pastkastītēm ir iztīrī-
juši ceļu, lai pastniekam nav jābrien
pa kupenām.

Pastniece **Zigrīda**

Kļūs dzīvības siltums par sveci
Kas gaismu ir beigusi liet...
(K. Apškrūma)

Izsakām līdzjūtību Tev, **Mairi**,
vecmāmiņu aizsaulē vadot.

Degumnieku pamatskolas
2000./2001. mācību gada absolventi
un audzinātāja

Saltu rītu tu aizgāji projām klusi,
Tāda mīļa, balta zem gadu nastas
nogurusi.

(A. Grava)

Atvadoties no vecvecmāmiņas
izsakām līdzjūtību

Sintijai un viņas ģimenei.

Degumnieku tautas nama bērnu
teātris „Mazais modelītis” kolektīvs

Ziemas draugi...

Izdod Ošupes pagasta pārvalde

Degumnieki. Tel. 64829604

Reģ. apl. Nr. 1640

Atbildīgā par izdevumu **Dace Kalniņa**

Tel. 28893026

E-pasta adrese: dacekalnina13@inbox.lv

iespiests SIA „Erante” tipogrāfijā

Tel. 64860983, 65230116

Tirāža 500 eks.